



## ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

✉ 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.



**Országgyűlés Hivatala**

Irományszám: **T/16688.**

Érkezett: **2005 JÚN 13.**

**Dr. Szili Katalin asszonynak  
az Országgyűlés elnökének**

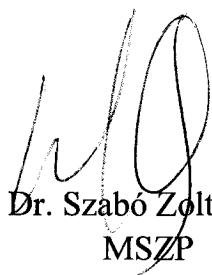
**Képviselői önálló indítvány**  
Új változat a T/16511. sz. helyett

Helyben

*Tisztelt Elnök Asszony!*

Mellékelten - a Hárszabály 85. § (2) bekezdése alapján – benyújtjuk **A Magyar Köztársaság Országgyűlésének Hárszabályának kihirdetéséről** szóló törvényjavaslat új változatát a T/16511 sz. helyett.

Budapest, 2005. június 13.

  
Dr. Szabó Zoltán  
MSZP

  
Dr. Eörsi Mátyás  
SZDSZ

## a Magyar Köztársaság Országgyűlésének Hárszabályának kihirdetéséről

1. §. Az Országgyűlés a Magyar Köztársaság Országgyűlésének Hárszabályáról (a továbbiakban: Hárszabály) szóló 46/1994. (IX. 30.) OGY határozatot e törvénnyel kihirdeti.

2. § A Hárszabály a jelen törvény elfogadásakor hatályos szövege a következő:

### **„I. RÉSZ**

#### ***AZ ORSZÁGGYŰLÉS MEGALAKULÁSA***

##### ***Az alakuló ülés összehívása***

1. § Az újonnan megválasztott Országgyűlést a köztársasági elnök a választást követő egy hónapon belüli időpontra hívja össze.

##### ***A megbízólevel benyújtása***

2. § (1) Az országgyűlési képviselők általános választásán megválasztott képviselők a megbízólevelüket az Országgyűlés alakuló ülését megelőzően a köztársasági elnöknel nyújtják be.

(2) Az időközi választáson megválasztott, valamint a pártlistáról üresedés miatt kijelölt képviselő megbízólevelét az Országgyűlés elnökénél nyújtja be.

##### ***Az alakuló ülés vezetése***

3. § (1) Az Országgyűlés alakuló ülését a köztársasági elnök nyitja meg. Ezt követően tájékoztatást ad a megbízólevelek átvételéről, majd felkéri a legidősebb képviselőt a korelnöki, a négy legfiatalabb képviselőt a korjegyzői feladatok ellátására.

(2) Ha a képviselő a felkérést visszautasítja, a korban soron következő képviselőt kell felkérni.

4. § (1) Az alakuló ülést az Országgyűlés tisztségviselőinek megválasztásáig a korelnök vezeti.

(2) Az Országgyűlés főtitkára az Országgyűlés tisztségviselőinek megválasztásáig a korelnök irányítása alatt végzi az Országgyűlés ülésével kapcsolatos tevékenységet.

##### ***A választással kapcsolatos jelentések***

5. § (1) A korelnök és a korjegyzők hivatalba lépése után

a) az országgyűlési képviselők választásáról az Országos Választási Bizottság nevében annak elnöke,

b) a választással kapcsolatos állami feladatok megszervezéséről és technikai lebonyolításáról a belügyminiszter beszámol az Országgyűlésnek.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott beszámolójelentések elfogadásáról az Országgyűlés a képviselők eskütétele után határoz.

### *A megbízólevelek vizsgálata*

6. § (1) A jelentések elhangzása után a korelnök és a korjegyzők - mint mandátumvizsgáló bizottság - a választási iratok (választási bizottságok jegyzőkönyvei, képviselőknek a megbízás elfogadására, illetőleg az összeférhetetlenség hiányára vonatkozó nyilatkozatai, pártlisták, megbízólevelek) alapján megvizsgálják a képviselők megbízólevelének szabályszerűségét.

(2) A korelnök és a korjegyzők megbízólevelét a névsor szerint elsőnek igazolt öt képviselőből álló bizottság vizsgálja meg. E bizottság azonnal megalakul, s tagjai sorából előadót választ. Ha a korelnök vagy korjegyző a névsor szerinti első öt képviselő közé tartozna, vagy ha a névsor szerinti első öt képviselő valamelyike a felkérést visszautasítja, a bizottság tagja a sorban következő képviselő lesz.

7. § (1) A mandátumvizsgálat eredményéről először a 6. § (2) bekezdésében meghatározott bizottság előadója, majd ezt követően a korelnök tesz jelentést az Országgyűlésnek.

(2) Az időközi választás során megválasztott, továbbá a területi, illetve az országos listán az érintett párt által kijelölt képviselő 6. § (1) bekezdésében felsorolt választási iratait a mandátumvizsgálati ügyekkel foglalkozó bizottság vizsgálja meg. A vizsgálat eredményéről a bizottság előadója az Országgyűlés legközelebbi ülésén tesz jelentést.

(3) A mandátumvizsgálat eredményéről készített jelentéshez módosító javaslatot nem lehet benyújtani. A mandátumokat az Országgyűlés vita nélkül igazolja.

### *Az eskütétel*

8. § (1) A képviselők a mandátumvizsgálat eredményéről szóló határozat meghozatalát követően - az alakuló ülésen - esküt tesznek, és aláírják az esküokmányt.

(2) Az eskü szövegét a Hárszabály *1. melléklete* tartalmazza.

(3) Az alakuló ülésről távollevők, továbbá a 7. § (2) bekezdése szerint igazolt képviselők az Országgyűlés előtt teszik le az esküt, és írják alá az esküokmányt.

(4) A képviselő az eskü letételéig és az esküokmány aláírásáig - az alakuló ülés megtartásával szükségszerűen együttjáró feladatok elvégzésének kivételével - nem vehet részt az Országgyűlés munkájában; tiszteletdíjra és költségtérítésre csak akkor jogosult - visszamenőleg is -, illetőleg kedvezményt akkor vehet igénybe, miután esküt tett.

### *A képviselőcsoport megalakulásának bejelentése*

9. § (1) A képviselőcsoportok megalakulásának bejelentésére az alakuló ülésen, az eskütételt követően kerül sor.

(2) A képviselőcsoport megalakulására vonatkozó bejelentésnek tartalmaznia kell a képviselőcsoport elnevezését, a csoport vezetőjének és az esetleges egyéb tisztségviselők nevét, valamint a képviselőcsoport névsorát.

(3) Az (1)-(2) bekezdésben foglaltakat a korelnökhöz, a változásokat az Országgyűlés elnökéhez kell írásban bejelenteni.

(4) Az alakuló ülést követően megalakult képviselőcsoportok esetén a (2)-(3) bekezdésben, valamint a 14-15. §-ban foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.

## *Az Országgyűlés tisztségviselőinek megválasztása*

**10. § (1)** Az Országgyűlés az alakuló ülésén - az Országgyűlésben képviselettel rendelkező pártok képviselőcsoportjai vezetőinek indítványára, a korelnök javaslata alapján - titkos szavazással megválasztja az Országgyűlés elnökét, alelnökeit és a jegyzőket.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott javaslatához módosító javaslatot nem lehet benyújtani, arról az Országgyűlés vita nélkül határoz.

(3) A szavazatok leadása után a korjegyzők a korelnök felügyelete alatt összeszámlálják a szavazatokat, és a korelnök kihirdeti az eredményt.

(4) Ha valamelyik tisztségviselő megválasztásánál nincs meg a szükséges többség, e tisztség tekintetében az alakuló ülésen megismételt szavazást kell tartani.

(5) A (4) bekezdésben meghatározott okból megismételt szavazás során - ha a tisztségre több jelölt volt - a két legtöbb szavazatot kapott elnökjelöltre, illetőleg a legtöbb szavazatot kapott, meg nem választott jelöltek közül eggyel több jelöltre lehet szavazni, mint ahány alelnököt vagy jegyzőt kell megválasztani.

(6) Ha a megismételt szavazás is eredménytelen, a be nem töltött tisztségre új jelölést és szavazást kell tartani.

**11. §** Tisztségviselői megbízatás megszűnése esetén az új tisztségviselő megválasztására a 10. §-ban foglaltakat kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy az Országgyűlés elnökének választása esetén a korelnök teendőit - a 20. § (2) bekezdése szerinti helyettesítési rendben - az Országgyűlés alelnöke látja el.

### *A Házbizottság megalakulása*

**12. § (1)** A képviselőcsoport-vezetők nevének bejelentésével [9. § (1)-(2) bekezdés], továbbá az Országgyűlés elnökének és alelnökeinek megválasztásával (10-11. §) a Házbizottság [24. § (1) bekezdés szerinti összetétellel] megalakul.

(2) A Házbizottság tagjainak névsorát a korelnök az alakuló ülésen ismerteti az Országgyűlés előtt, ezt követően az elnöklést átadja az Országgyűlés megválasztott elnökének.

## **II. RÉSZ**

### ***AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK ÉS A KÉPVISELŐCSOPORTOK***

#### **1. fejezet**

### ***A KÉPVISELŐK***

#### ***A képviselők jogai és kötelezettségei***

**13. § (1)** Az országgyűlési képviselők tevékenységüket a köz érdekében végzik. Képviselői tevékenységükre nézve nem utasíthatók.

(2) Amennyiben törvény kivételt nem tesz, az Országgyűlés tisztségeire, illetve bizottságaiba, bármelyik képviselő megválasztható.

(3) A képviselő joga és kötelessége, hogy kezdeményezően részt vegyen az Országgyűlés munkájában, elősegítse annak eredményes működését. Kötelessége részt venni az Országgyűlés ülésein, továbbá annak a bizottságnak az ülésein, amelynek tagja.

(4) A képviselő köteles képviselői tevékenységét az Alkotmánynak és a jogszabályoknak megfelelően végezni, valamint a Hárszabály előírásait betartani.

## 2. fejezet

### *A KÉPVISELŐCSOPORTOK*

#### *Az országgyűlési képviselőcsoportok megalakítása*

**14. § (1)** Az ugyanazon párthoz tartozó országgyűlési képviselők országgyűlési tevékenységük összehangolására képviselőcsoportot hozhatnak létre.

(2) Az ugyanazon párthoz tartozó képviselők csak egy képviselőcsoportot alakíthatnak.

(3) E § alkalmazásában azt a képviselőt kell párthoz tartozónak tekinteni, aki

a) párt tagja, vagy

b) párt támogatásával indult a választáson, vagy

c) olyan független, illetve függetlenné vált képviselő, akinek csatlakozását a képviselőcsoport elfogadta.

(4) A képviselőcsoport a tagjai sorából vezetőt választ, illetve más közös ügyeket intéző megbízottat választhat. A képviselőcsoport vezetőjének akadályoztatása esetén a képviselőcsoport vezetőjének helyettese mindazon jogokat gyakorolja, amelyeket a Hárszabály a képviselőcsoport vezetőjének biztosít.

**15. § (1)** A képviselő csak egy képviselőcsoportnak lehet tagja.

(2) A képviselő a képviselőcsoportból kiléphet. A képviselőcsoport a tagját kizárhatja. A kilépett vagy kizárt képviselőt függetlenné kell tekinteni; az így függetlenné vált képviselő a kilépését vagy kizárását követő hat hónap elteltével bármely képviselőcsoporthoz csatlakozhat.

#### *A képviselőcsoport gazdálkodása*

**16. § (1)** A képviselőcsoportok működési költségeiről az Országgyűlés Hivatala és a hozzá tartozó fejezeti kezelésű előirányzatok költségvetésén (a továbbiakban: Országgyűlés Hivatala költségvetése) belül, elkülönítve kell gondoskodni.

(2) A képviselőcsoport az (1) bekezdés szerinti keret terhére a képviselőcsoport vezetőjének rendelkezése alapján vállalhat kötelezettséget, és teljesíthet kifizetést.

(3) A képviselőcsoport gazdálkodására a központi költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

#### *A képviselőcsoport megszűnése*

**17. § (1)** Megszűnik a képviselőcsoport, ha tagjainak száma tizenöt fő alá csökken, vagy ha a képviselőcsoport ezt határozatában kimondja.

(2) A képviselőcsoport volt vezetője a megszűnés tényét köteles haladéktalanul, de legkésőbb három napon belül bejelenteni az Országgyűlés elnökének. E határidő elmulasztása esetén az Országgyűlés elnöke a képviselőcsoport megszűnését hivatalból megállapíthatja.

(3) Nem szűnik meg a képviselőcsoport tagjai számának tizenöt fő alá csökkenése esetében, ha a hiányzó mandátum az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvény 46. §-ának (5) bekezdése alapján - az ott megjelölt időn belül - betölthető.

### *A csoportalakítás és a tájékoztatás szabályozása*

**18. § (1)** A pártok képviselőcsoportjain kívül - a képviselői tevékenységgel összefüggő célra - létrehozott más (pl. szakmai, területi) csoportok a Házszabály alkalmazásában nem minősülnek képviselőcsoportnak.

(2) Az Országgyűlés épületében a képviselőcsoport, a képviselőcsoporton kívül létrehozott más csoport és a képviselő csak az Országgyűlés tevékenységével kapcsolatban tarthat tájékoztatást a tömegtájékoztatási szervek részére.

## **III. RÉSZ**

### **AZ ORSZÁGGYŰLÉS SZERVEZETE**

#### **1. fejezet**

### **AZ ORSZÁGGYŰLÉS TISZTSÉGVISELŐI**

#### *Az Országgyűlés elnöke*

**19. § (1)** Az Országgyűlés elnöke biztosítja az Országgyűlés jogainak gyakorlását, gondoskodik az Országgyűlés tekintélyének megóvásáról, az Országgyűlés rendjének és biztonságának fenntartásáról, valamint az Országgyűlés munkájának megszervezéséről.

(2) Az Országgyűlés elnöke az (1) bekezdésben meghatározott feladatai körében

- a) képviseli az Országgyűlést más állami szervekkel, illetve társadalmi és egyéb szervezetekkel való kapcsolatban;
- b) képviseli az Országgyűlést a nemzetközi kapcsolatokban; javaslatot tehet az európai uniós ügyekkel foglalkozó állandó bizottságnak (a továbbiakban: Európai uniós bizottság), illetve más állandó bizottságnak európai uniós stratégiai jelentőségű kérdés megtárgyalására;
- c) összehívja az Országgyűlés ülészeit, s ezen belül az egyes üléseket;
- d) megnyitja és részrehajlás nélkül vezeti, majd berekeszti az üléseket; engedélyezi a felszólalásokat, ügyel a Házszabály betartására, kihirdeti a szavazás eredményét, és ügyel az ülések rendjére;
- e) az üléseken a tanácskozási rend érdekében bármikor felszólalhat, de ha az ügy érdemében kíván szólni, az elnöki teendőket köteles átadni;
- f) tanácskozási joggal részt vehet bármelyik bizottság ülésén, s elnököl a Házbizottság ülésein;
- g) összehangolja a bizottságok működését, továbbá javaslatot tesz a bizottság elnökének, alelnökének és tagjainak személyére vonatkozó változásra;
- h) előkészítés, illetőleg intézkedés céljából kiadja a hatáskörrel rendelkező bizottságnak az Országgyűléshez érkezett indítványokat és beadványokat;

i) kinevezi és felmenti az Országgyűlés főtitkárát, a főtitkár helyetteseit, a gazdasági főigazgatót, az Országgyűlési Könyvtár főigazgatóját, továbbá a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott hivatali szervek vezetőit; az általa kinevezett vezetőket illetően munkáltatói jogkört gyakorol;

j) jóváhagyja az Országgyűlés hivatali szerveinek Szervezeti és Működési Szabályzatát, továbbá kiadja az Országgyűlés Hivatalára vonatkozó egyéb szabályzatokat, rendelkezéseket;

k) jóváhagyja az Országgyűlés Hivatala költségvetésének tervezetét, és ellenőrzi az elfogadott költségvetés végrehajtását;

l) megteszi, illetve kezdeményezi az Országgyűlés biztonsága érdekében szükséges intézkedéseket;

m) gyakorolja a jogutód nélkül megszűnt bizottság elnökének titokvédelemmel összefüggő jogait;

n) ellátja mindazon feladatokat, amelyeket számára a Hárszabály, illetve a törvények meghatároznak.

(3) Az elnök képviselői felszólalása esetén a tárgysorozaton lévő ugyanazon ügy további tárgyalása során a vita és a szavazás lezárásáig a (2) bekezdés d) pontjában írt feladatokat nem láthatja el, kivéve, ha az Országgyűlés ehhez hozzájárul.

(4) Az elnök a hozzá benyújtott indítványok napi jegyzékét haladéktalanul megküldi a képviselők számára. Az indítványról bármely képviselő vagy bizottság kérésére az Országgyűlés Hivatala másolatot ad. Az elnök a hozzá benyújtott indítványok egy-egy teljes sorozatát megküldi a kijelölt bizottság tagjainak, két-két teljes sorozatát a képviselőcsoportok vezetőinek.

(5) Az elnök a képviselők számára hozzáférhetővé teszi az Országgyűléshez címzett, valamint az Országgyűlés elnökének címzett, de az Országgyűlést érintő iratokat.

### ***Az Országgyűlés alelnökei***

**20. § (1)** Az Országgyűlés alelnökei az elnök által meghatározott rendben helyettesítik az Országgyűlés elnökét a 19. §-ban meghatározott feladatok végrehajtásában.

(2) Az Országgyűlés elnökét tartós akadályoztatása esetén a legnagyobb taglétszámú képviselőcsoporthoz tartozó alelnök - az ő akadályoztatása esetén a következő legnagyobb taglétszámú képviselőcsoporthoz tartozó alelnök - helyettesíti. Azonos taglétszámú képviselőcsoport esetén a helyettesítő alelnököt a Hársbizottság jelöli ki.

(3) Az Országgyűlés elnökét helyettesítő alelnök jogai és kötelezettségei - a kinevezési és felmentési jog kivételével - az Országgyűlés elnökével azonosak.

### ***Az Országgyűlés jegyzői***

**21. § (1)** Az Országgyűlés jegyzői

a) közreműködnek az Országgyűlés ülésének vezetésében,

b) a kézfelemeléssel történő szavazásnál - amennyiben szükséges - összeszámolják a szavazatokat,

c) a titkos szavazásnál szavazatszámláló bizottságként járnak el,

d) felolvassák az országgyűlési iratokat, eskütételnél előolvassák az eskü szövegét,

e) vezetik a felszólalásra jelentkezett képviselők névsorát,

f) jelzik a beszédidő lejártát,

g) hitelesítik az Országgyűlés szó szerinti jegyzőkönyvét.

(2) Az Országgyűlés ülésén - az Országgyűlés elnöke által meghatározott sorrendben - egyidejűleg két jegyző teljesít szolgálatot, akik közül lehetőleg egy kormánypárthoz, egy ellenzéki párthoz tartozik.

### *A tisztségviselők megbízatásának megszűnése*

**22. § (1)** Az Országgyűlés tisztségviselőjének megbízatása megszűnik:

- a) képviselői megbízatásának megszűnésével,
- b) a képviselőcsoportból való kilépésével vagy kizárásával, független képviselő esetében pedig valamelyik képviselőcsoporthoz való csatlakozásával,
- c) képviselőcsoportjának megszűnésével,
- d) felmentésével,
- e) a tisztségről való lemondással.

(2) A tisztségviselő felmentéséről a Házbizottság javaslata alapján az Országgyűlés a 10. § (2) bekezdésének szabályai szerint határoz.

## **2. fejezet**

### *A HÁZBIZOTTSÁG*

**23. §** A Házbizottság

- a) állást foglal az Országgyűlés ülészakonkénti és heti munkarendjéről;
- b) javaslatot készít az ülések napirendjére, időtartamára és a felszólalási időkeretekre;
- c) megvitatja az Országgyűlés működését érintő önálló indítványokat, és ezekkel kapcsolatban állást foglal;
- d)
- e) az állandó bizottságok számára, elnevezésére, feladatkörére, tagjainak számára, elnökének, alelnökének és tagjainak megválasztására javaslatot tesz az Országgyűlésnek [31. § (1) bekezdés];
- f) egyeztetni az Országgyűlés működésével kapcsolatos vitás kérdéseket;
- g) az Országgyűlés elnökének tartós akadályoztatása esetén a 20. § (2) bekezdése alapján helyettesítő alelnököt jelöl;
- h) állást foglal a nemzetközi kapcsolatok szervezésére vonatkozó ügyekben, előkészíti az ünnepi eseményeket;
- i) állást foglal a parlamenti munka sajtónyilvánosságával kapcsolatos kérdésekben;
- j) meghallgatja és véleményezi az Országgyűlés elnökének kinevezési hatáskörébe tartozó tisztségre jelöltként bemutatott személyeket;
- k) kialakítja az Országgyűlés Hivatala költségvetésének elkészítésére vonatkozó elveket;
- l) az Országgyűlés elnökének felkérésére megvitatja az Országgyűléshez (annak tisztségviselőihez) érkezett jelentősebb beadványokat (petíciókat, felhívásokat, nyílt leveleket stb.), és véleményezi az ezekkel kapcsolatos esetleges intézkedéseket;
- m) megállapítja a távolmaradás igazolásának rendjét [44. § (3) bekezdés];
- n) javaslatot tesz arra, hogy az Országgyűlés valamely ügy tárgyalása során a Hárszabály rendelkezéseitől térjen el (140. §);
- o) javaslatot tesz arra, hogy az Országgyűlés a kapcsolódó módosító javaslatok benyújtására a 102. § (1) bekezdésében meghatározottnál rövidebb határidőt szabjon;
- p) javaslatot tesz az Országgyűlés tisztségviselőinek felmentésére [22. § (2) bekezdés];



- q) javaslatot tesz napirendi pont időkeretben történő tárgyalására (53. §);
- r) a köztársasági elnök és a miniszterelnök napirenden kívüli felszólalásánál megállapítja a felszólalások és hozzászólások időkeretét [51. § (2) bekezdés];
- s) javaslatot tesz az Országgyűlésnek hasonló témájú vagy egymással összefüggő ügyek együttes tárgyalására;
- t) az Országgyűlés ülésének napirendtervezetét az ülést megelőző 48 órával korábban közzéteszi, és a karzaton - a férőhelyektől függően - ülőhelyeket biztosít az állampolgárok számára;
- u) megvitatja a Házbizottság tagjai által előterjesztett egyéb kérdéseket.

#### ***A Házbizottság tagjai***

**24. § (1)** A Házbizottság elnöke az Országgyűlés elnöke, tagjai az Országgyűlés alelnökei és minden képviselőcsoport vezetője.

(2) A Házbizottságban csak a képviselőcsoport vezetője - akadályoztatása esetén megbízottja - rendelkezik szavazati joggal.

#### ***A Házbizottság ülésének résztvevői***

**25. § (1)** A Házbizottság ülésén a Házbizottság tagjain kívül csak az Országgyűlés elnöke által meghívott személyek vehetnek részt.

(2) A Kormány képviselője állandó meghívottként tanácskozási joggal részt vehet a Házbizottság ülésén.

#### ***A Házbizottság működése***

**26. § (1)** A Házbizottság ülését az Országgyűlés elnöke hívja össze és vezeti. Az Országgyűlés ülésének ideje alatt az elnök összehívhatja a Házbizottság ülését.

(2) A Házbizottságot össze kell hívni, ha ezt bármelyik képviselőcsoport vezetője kéri.

(3) A Házbizottság a döntéseit egyhangúlag hozza meg. Egyhangú döntés hiányában a 23. § a), f), g), m) pontjáról az Országgyűlés, egyéb esetekben az Országgyűlés elnöke dönt.

(4) A Házbizottság üléséről szó szerinti jegyzőkönyv készül. Egyebekben a Házbizottság működési rendjét - a Házsabály rendelkezéseit figyelembe véve - maga határozza meg.

### **3. fejezet**

#### ***Bizottsági elnöki értekezlet***

**27. § (1)** A Bizottsági elnöki értekezlet elnöke az Országgyűlés elnöke, tagjai az Országgyűlés állandó bizottságainak elnökei.

(2) A Bizottsági elnöki értekezlet javaslatot tesz

a) a Házbizottságnak az Országgyűlés heti munkarendjére,

b) a Házbizottságnak az Országgyűlés üléseinek napirendjére,

c) az Országgyűlés elnökének a bizottság kijelölésére (79. §).

(3) A Bizottsági elnöki értekezlet ülését az Országgyűlés elnöke hívja össze és vezeti.

(4) A Bizottsági elnöki értekezlet határozatait szótöbbséggel hozza. A Bizottsági elnöki értekezleten az állandó bizottság elnöke - akadályoztatása esetén az általa kijelölt alelnök - rendelkezik szavazati joggal.

#### 4. fejezet

### *AZ ORSZÁGGYŰLÉS BIZOTTSÁGAI*

#### *Az állandó bizottságok létrehozása*

**28. § (1)** Az Országgyűlés, megalakulását követően, létrehozza állandó bizottságait.

☞ **(2)** Az állandó bizottságok száma és feladatköre alapvetően a kormányzat felépítéséhez igazodik. Kötelező létrehozni az alkotmányossággal, a költségvetéssel, a külügyekkel, az európai uniós ügyekkel, a honvédelemmel, továbbá a mentelmi, összeférhetlenségi és mandátumvizsgálati ügyekkel foglalkozó állandó bizottságokat.

**(3)** Az Országgyűlés bizottságot egyébként bármikor létrehozhat, átalakíthat és megszüntethet.

#### *Az állandó bizottságok hatásköre*

**29. § (1)** Az állandó bizottság az Országgyűlés kezdeményező, javaslattevő, véleményező - törvényben és a Hárszabályban meghatározott esetekben -, ügödöntő és a kormányzati munka ellenőrzésében közreműködő szerve, amely az Alkotmányban és más törvényekben, a Hárszabályban, továbbá az Országgyűlés egyéb határozataiban meghatározott hatáskörét gyakorolja.

**(2)** Az állandó bizottság egyes feladatai elvégzésére tagjai sorából albizottságokat hozhat létre. Az albizottság működésének szabályaira - az albizottság eltérő rendelkezése hiányában - az állandó bizottság működésére vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

**(3)** Minden állandó bizottságnak létre kell hoznia egy albizottságot, amely a bizottság hatáskörébe tartozó törvények végrehajtását, társadalmi és gazdasági hatását figyelemmel kíséri.

**(4)** Az albizottság megalakításáról a bizottság elnöke az Országgyűlést haladéktalanul tájékoztatja.

**30. § (1)** Az Országgyűlés törvényjavaslat (85. §), határozati javaslat (87. §), politikai nyilatkozat (88. §) és jelentés (89. §) (a továbbiakban együtt: döntési javaslat) készítésére kérheti fel az állandó bizottságot.

**(2)** Az Országgyűlés elnöke által kijelölt bizottság ajánlást [95. § (1)-(3) bekezdések] készít az Országgyűléshez benyújtott döntési javaslatához.

**(3)** Az állandó bizottság a működési területét érintő bármely kérdést - az Országgyűlés felkérése vagy saját elhatározása alapján - megtárgyalhat, és abban állást foglalhat. A bizottság az állásfoglalását bizottsági tájékoztatóban nyilvánosságra hozhatja.

#### *A bizottságok megalakítása*

### **31. §**

#### *A bizottsági megbízatások megszűnése*

## 32. §

### *A bizottsági tagok*

## 33. §

### *Az ideiglenes bizottságok*

**34. § (1)** Az Országgyűlés bármely kérdés megvizsgálására vizsgálóbizottságot küldhet ki, továbbá a bizottságot létrehozó határozatban megjelölt ügyeknek a határozatban megállapított ideig történő intézésére eseti bizottságot alakíthat (a vizsgáló- és az eseti bizottság a továbbiakban együtt: ideiglenes bizottság).

(2) Az ideiglenes bizottság létrehozatalára irányuló határozati javaslatához nem lehet olyan módosító javaslatot benyújtani, amely

a) a vizsgáló bizottság elnevezésére, a vizsgálat tárgyára,

b) az eseti bizottság elnevezésére, a feladatkörébe utalt ügyre vonatkozik.

### *Az eseti bizottságokra vonatkozó külön szabályok*

**35. § (1)** Az eseti bizottság feladatát, elnevezését, tagjainak számát és megbízatásának terjedelmét az Országgyűlés az eseti bizottság felállításakor határozza meg.

(2)

(3) Az eseti bizottság működésének szabályaira - az Országgyűlés vagy az eseti bizottság eltérő rendelkezése hiányában - az állandó bizottság működésére vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell. A bizottság elnöke és alelnöke csak képviselő lehet, a bizottság nem képviselő tagjait szavazati jog nem illeti meg.

### *A vizsgálóbizottságra vonatkozó külön szabályok*

**36. § (1)** A vizsgálóbizottság létrehozatalára, működésére, elnevezésére, a vizsgálat tárgyának meghatározására és a vizsgálóbizottság megszűnésére az eseti bizottságra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni az e §-ban foglalt eltérésekkel.

(2) A vizsgálóbizottságot létre kell hozni, ha azt a képviselők legalább egyötöde indítványozza.

(3) A vizsgálóbizottság tagja csak országgyűlési képviselő lehet.

(4)

(5) A vizsgálóbizottság tevékenységéről jelentést készít, amelynek tartalmaznia kell

a) a bizottság feladatát;

b) a bizottság által meghatározott eljárási rendet és vizsgálati módszereket;

c) a bizottság ténybeli és jogi megállapításait;

d) annak bemutatását, hogy megállapításait milyen bizonyítékokra alapította;

e) a vizsgálat által érintett szerv vagy személy észrevételeit a lefolytatott vizsgálat módszereire és megállapításaira vonatkozóan;

f) - amennyiben ez a bizottság feladatához tartozott - javaslatot a szükséges intézkedésekre.

(6)

### *A bizottsági tagok helyettesítése*

**37. § (1)** A bizottsági tag a bizottság ülésein személyesen vagy helyettese útján vesz részt.

(2) A bizottsági tag távolléte esetére csak ugyanazon bizottság tagjának (a továbbiakban: helyettes) adhat eseti képviseleti megbízást.

(3) A képviseleti megbízás egyetlen bizottsági ülésre szól.

(4) A Házszabály *2. számú melléklete* szerinti képviseleti megbízást legkésőbb a helyettesítés megkezdésekor az elnöknek be kell mutatni. Az elnök a helyettesítés tényét bejelenti. A benyújtott képviseleti megbízást a jegyzőkönyvhöz kell csatolni.

(5) A helyettes jogai és kötelezettségei azonosak a bizottsági tagéval. A helyettesítés nem terjedhet ki a bizottsági elnöki és alelnöki jogok gyakorlására.

(6) A helyettes egy bizottsági ülésen csak egy bizottsági tag helyettesítésére jogosult.

## **IV. RÉSZ**

### ***AZ ORSZÁGGYŰLÉS TÁRGYALÁSI RENDJE***

#### **1. fejezet**

#### ***ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK***

##### ***Az Országgyűlés ülészekai és ülései***

**38. § (1)** Az Országgyűlés évenként két rendes ülészekot tart: minden év február elsejétől június tizenötödikéig, illetve szeptember elsejétől december tizenötödikéig.

(2) Az ülészek ülészekből, az ülés ülésnapokból áll. Az ülés összehívásakor jelezni kell az ülésnapok várható számát.

(3) A Kormány - megalakulását követően lehetőleg harminc napon belül, egyébként minden ülészek végén - tájékoztatja az Országgyűlést a következő ülészekra vonatkozó törvényalkotási programjáról.

##### ***A rendkívüli ülészek és a rendkívüli ülés***

**39. § (1)** A köztársasági elnök, a Kormány vagy a képviselők egyötödének írásbeli kérelmére az Országgyűlést rendkívüli ülészekra vagy rendkívüli ülésre össze kell hívni. A kérelemben az összehívás indokát, továbbá a javasolt időpontot és napirendet meg kell jelölni. Az Országgyűlés elnökének lehetőleg a javasolt, de legkésőbb az azt követő nyolc napon belüli időpontra kell az Országgyűlést összehívnia.

(2) Az Országgyűlés elnöke rendkívüli ülészekot vagy rendkívüli ülést hív össze az Alkotmányban, illetve a Házszabályban meghatározott esetekben.

(3) Ha rendkívüli ülészek vagy rendkívüli ülés összehívását önálló indítvány megtárgyalása miatt kérik, a kérelemmel egyidejűleg a napirendre javasolt önálló indítványt is be kell nyújtani. Az így benyújtott képviselői önálló indítvány külön döntés nélkül az Országgyűlés tárgysorozatára kerül.

(4) A rendkívüli ülészek vagy rendkívüli ülés napirendjének megállapításáról az Országgyűlés dönt. A rendkívüli ülészek vagy rendkívüli ülés napirendjére egyébként csak olyan önálló indítvány vehető fel, amelynek napirendre vételét az (1) bekezdésben meghatározottak kérik.

(5) A (3)-(4) bekezdések rendelkezéseit nem kell alkalmazni a rendkívüli ülészak vagy rendkívüli ülés alatt benyújtott interpellációra és kérdésre.

(6) Ha az Országgyűlés a (3)-(4) bekezdés szerinti önálló indítvány sürgős tárgyalását elrendelte, annak tárgyalása az elrendelést kimondó ülésnapon megkezdhető.

#### *A tanácskozás nyelve*

**40. § (1)** Az Országgyűlés ülésén a tanácskozás nyelve a magyar.

(2) Ha a képviselő anyanyelve nem magyar, anyanyelvén is felszólalhat. Ezen szándékát a felszólalással érintett ülésnapot megelőzően egy nappal jeleznie kell. A tolmácsolásról az Országgyűlés Hivatala gondoskodik.

(3) A nem magyar anyanyelvű képviselő részére - kérésére - folyamatos tolmácsolásról kell gondoskodni.

(4) Az Országgyűlés hivatalos iratait a nem magyar anyanyelvű képviselő részére - kérelmére - a képviselő anyanyelvére az Országgyűlés Hivatala lefordíttatja.

#### *A nyilvános ülés*

**41. § (1)** Az Országgyűlés ülései - a 42. § (1) bekezdésében meghatározottak kivételével - nyilvánosak. Az Országgyűlés nyilvános üléseinek hiteles jegyzőkönyvei az Országgyűlési Könyvtárban, azok irattárban elhelyezett mellékletei és a számítógépes szavazási lista az Országgyűlési Könyvtár útján a nyilvánosság számára hozzáférhetőek. Az Országgyűlés nyilvános ülésének jegyzőkönyveit és a nyilvános ülésen tárgyalt irományokat, továbbá az ezzel összefüggő szavazási listát az Internet hálózaton is hozzáférhetővé kell tenni. Az Országgyűlés nyilvános üléseiről készült videofelvételek megtekintését az Országgyűlési Könyvtár biztosítja.

(2) A nyilvános ülésen a hallgatóság - ideértve a tömegtájékoztatási szervek képviselőit is - csak a kijelölt helyen foglalhat helyet, és a véleménynyilvánítás bármely formájától tartózkodni köteles.

(3) Az ülés rendjének megzavarása esetén az elnök a hallgatóságot vagy annak egy részét az ülésről kiutasíthatja.

#### *A zárt ülés*

**42. § (1)** A köztársasági elnök, a Kormány, továbbá bármely képviselő kérelmére az Országgyűlés a képviselők kétharmadának szavazatával zárt ülés tartását is elhatározhatja. Egy vagy több napirendi pont, illetőleg napirend előtti felszólalás tárgyalása céljából zárt üléssé nyilvánítható a nyilvános ülés egy része is.

(2) A zárt ülésen a képviselőkön kívül csak a tanácskozási joggal rendelkező személyek [45. § (1) bekezdés], az Országgyűlés főtitkára, továbbá az Országgyűlés hivatali szervezetének oda beosztott munkatársai és a jegyzőkönyvvezetők vehetnek részt.

(3) A zárt ülésen meghozott döntés titkosságáról az Országgyűlés külön határoz.

#### *A határozatképesség*

**43. § (1)** Az Országgyűlés akkor határozatképes, ha a képviselőknek több mint a fele, illetőleg - ha az Alkotmány vagy más törvény a határozathozatalhoz szükséges létszámot ettől eltérően szabályozza - a meghatározott számú képviselő jelen van.

(2) Ha az Országgyűlés nem határozatképes, az elnök megkísérli a határozatképesség helyreállítását. Amennyiben ez nem lehetséges, az elnök megállapítja a hiányzó

képviselők névsorát, a napirendi pont tárgyában a határozathozatalt elhalasztja, és a bejelentés nélkül távol lévők jegyzékét - napirendben előre feltüntetett határozathozatal esetén - az Országgyűlés legközelebbi ülésén közzéteszi. Az ülést a következő napirendi pont tárgyalásával kell folytatni. Amennyiben az elnök az Országgyűlés határozatképességét utóbb megállapítja, döntése alapján a határozathozatalra vissza lehet térni.

(3) A napirendről történő szavazásnál, az ügyrendi javaslatról történő szavazásnál, valamint az 50. § (7) bekezdése és az 51. § (6)-(7) bekezdései esetében az Országgyűlés kézfelemeléssel szavaz [60. § (2) bekezdés a) pont].

#### *A jelenlét*

**44. § (1)** A képviselő az Országgyűlés szavazásain köteles jelen lenni.

(2) A képviselőnek járó alapidő összege arányosan csökken, ha a képviselő a tárgyhónap napirendben előre feltüntetett szavazásainak több mint egyharmadán igazolatlanul nem vesz részt.

(3) A (2) bekezdésben foglaltak végrehajtásának szabályait a Házbizottság állapítja meg.

#### *Az Országgyűlés ülésének résztvevői*

**45. § (1)** A köztársasági elnök, a Kormány tagja, az Alkotmánybíróság elnöke, a Legfelsőbb Bíróság elnöke, a legfőbb ügyész, az országgyűlési biztos, az Állami Számvevőszék elnöke, továbbá az általa benyújtott beszámoló országgyűlési vitája során az Országgyűlés előtt beszámolásra kötelezett, valamint európai integrációs napirend országgyűlési vitája során az Európai Parlament magyarországi képviselője részt vehet és felszólalhat az Országgyűlés ülésén.

(2) Ha a Házzsabály kivételt nem tesz, a köztársasági elnök, a miniszterelnök, továbbá - a Kormány nevében - a Kormány tagja bármikor felszólalhat.

(3) Az (1) bekezdésben felsorolt vagy a helyettesítésére jogosult személy távollétében - ha a napirenden lévő önálló indítványnak előterjesztője - az indítványt az Országgyűlés nem tárgyalhatja.

(4) A Kormány tagja vagy a helyettesítésére jogosult személy akkor is köteles részt venni az Országgyűlés ülésén, ha a napirenden lévő törvényjavaslat, határozati javaslat vagy jelentés az ő feladatkörét érinti.

(5) Az Országgyűlés az (1) bekezdésben felsorolt személyeket - a köztársasági elnök, az Alkotmánybíróság elnöke és a Legfelsőbb Bíróság elnöke kivételével - kötelezheti az Országgyűlés ülésén való megjelenésre.

(6) A főtitkár - távollétében helyettese - részt vesz az Országgyűlés ülésén, de nem szólalhat fel.

#### *Az önálló indítványok benyújtásának bejelentése*

**46. § (1)** Az ülés kezdetén az elnök ismerteti a benyújtott törvényjavaslatokat, határozati javaslatokat, politikai nyilatkozattervezeteket, jelentéseket és sürgősségi javaslatokat.

(2) A sürgősségi javaslatot a benyújtást követő héten - képviselő által benyújtott indítvány esetén [98. § (4)-(5) bekezdése] a tárgysorozatba vételt követően - az előterjesztő legfeljebb két perc időtartamban megindokolhatja. A sürgősség kérdésében az Országgyűlés vita nélkül határoz.

(3) Ha olyan törvényjavaslat vagy határozati javaslat sürgős tárgyalását kérték, amelynek elfogadásához a képviselők minősített többségének szavazata szükséges, a sürgösség kérdésében is ugyanolyan többséggel kell határozni.

#### ***A napirend megállapítása***

**47. §** (1) Az ülés napirendjére az elnök a Házbizottság ajánlása alapján tesz javaslatot. E javaslatot legkésőbb az ülést megelőzően két nappal meg kell küldeni a képviselőknek és a 45. § (1) bekezdésében felsorolt személyeknek.

(2) A szavazások várható időpontját - az előre nem tervezhető, pl. ügyrendi szavazások kivételével - a napirendi javaslatban fel kell tüntetni.

(3) Az ülés megkezdéséig a Kormány vagy legalább tizenöt képviselő - indokolással ellátott - javaslatot nyújthat be a napirendi javaslat módosítására.

(4) Az ülésen az elnök ismerteti a Házbizottság napirendi javaslatát, a napirendre tett eltérő javaslatokat, továbbá a Házbizottságnak a tanácskozás időtartamára és a felszólalási időkeretekre vonatkozó javaslatát.

(5) Ha a jelentéshez törvényjavaslat vagy határozati javaslat, illetőleg a törvényjavaslathoz határozati javaslat kapcsolódik, az indítványokat együtt kell tárgyalni.

(6) A (4) bekezdésben meghatározott javaslatokról - először a napirendi javaslat megváltoztatására tett javaslatokról - az Országgyűlés vita nélkül határoz.

#### ***Az ülés vezetése***

**48. §** (1) Az ülést az elnök nyitja meg, vezeti és rekeszti be. Az ülés berekesztése előtt a Házbizottság javaslatának megfelelően vagy az Országgyűlés határozata alapján gondoskodik a következő ülés összehívásáról.

(2) Az elnök az alelnökök véleményének meghallgatása után határozza meg, hogy az alelnökök mikor, illetve milyen sorrendben vezetik az Országgyűlés ülését.

(3) Ha a választott jegyzők az Országgyűlés ülésén nem állnak kellő számban rendelkezésre, az ülést vezető elnök más országgyűlési képviselőt kér fel a jegyzői feladatok ellátására.

#### **49. §**

#### ***A napirendhez kapcsolódó felszólalás***

**50. §** (1) A napirendi ponthoz való hozzászólásra az ülésnap megnyitása előtt írásban kell jelentkezni a soros jegyzőnél.

(2) A vita közben további vagy ismételt felszólalásra az elnök ad engedélyt.

(3) A hozzászólók sorrendjét az elnök határozza meg akként, hogy lehetőség szerint egymás után egy kormánypárti és egy ellenzéki képviselő kapjon szót, mindig másik képviselőcsoportból.

(4) A vita közben, korábbi felszólalással kapcsolatos észrevétel megtétele céljából bármelyik képviselő kétperces hozzászólásra kérhet szót. A felszólalást az elnök engedélyezi.

(5) A napirendi pont előterjesztője és a hatáskörrel rendelkező bizottság elnöke (előadója) a határozathozattal megelőzően bármikor felszólalhat.

(6)

(7) Ha a (2), illetve a (4) bekezdés eseteiben az elnök nem adja meg a szót, a képviselő kérésére e tárgyban az Országgyűlés vita nélkül határoz.

## *A napirenden kívüli felszólalás*

**51. § (1)** A napirenden nem szereplő, országos jelentőségű, halaszthatatlan és rendkívüli ügyben (a továbbiakban: rendkívüli ügy) az ülés első - többnapos ülés esetén első két - napján a napirendi pontok tárgyalása előtt - a felszólalás tárgyát és okát megjelölve - a képviselőcsoport nevében annak vezetője legfeljebb öt percen belül felszólalásra jogosult. A felszólalási szándékot az ülés megnyitása előtt legalább egy órával írásban be kell jelenteni az elnöknek. Az elnök a felszólalási szándékról - a felszólalni kívánó által megjelölt tárgy és ok közlésével együtt - tájékoztatja a Kormányt.

(2) A köztársasági elnök, a miniszterelnök és a Kormány tagjai rendkívüli ügyben napirenden kívül felszólalhatnak. A felszólalási szándékot - amennyiben az ügy körülményei ezt lehetővé teszik - az ülés megnyitása előtt legalább egy órával be kell jelenteni az elnöknek. A felszólalási szándék bejelentésével egyidejűleg közölni kell a felszólalás tárgyát és okát. Az elnök a felszólalási szándékról valamennyi képviselőcsoport vezetőjét tájékoztatja. A köztársasági elnök és a miniszterelnök felszólalásának, valamint ehhez a képviselőcsoport-vezetők hozzászólásának időkeretét a Házbizottság állapítja meg. A Kormány tagjai legfeljebb ötperces felszólalásra jogosultak. Ebben az esetben észrevétel céljából az, aki személyében érintett, továbbá a képviselőcsoport vezetője kétperces hozzászólásra kérhet szót.

(3) A képviselő - akinek mentelmi jogát az Országgyűlés felfüggesztette - jogosult kétperces időkeretben az ülésnap napirendi pontjainak tárgyalása előtt az eljárás jogerős befejezéséről az Országgyűlést tájékoztatni. A felszólalási szándékot az ülés megnyitása előtt legalább egy órával írásban be kell jelenteni az elnöknek.

(4) Rendkívüli ügyben az ülésnap napirendi pontjainak tárgyalása után - az (1) bekezdésben meghatározott módon, de legfeljebb öt percen belül - bármely képviselő felszólalásra jelentkezhet.

(5) Az (1) és (4) bekezdés szerinti felszólalással kapcsolatos észrevétel céljából a Kormány képviselője ötperces, valamint az, aki személyében érintett, kétperces hozzászólásra kérhet szót.

(6) Ha a (4)-(5) bekezdésben felsorolt esetekben az elnök nem adja meg a szót, a képviselő kérésére e tárgyban az Országgyűlés vita nélkül határoz.

(7) A felszólalás felett vitának és határozathozatalnak egyebekben helye nincs.

## *Felszólalás ügyrendi javaslat tárgyában*

**52. § (1)** A napirendet vagy a tárgyalt napirendi pontot érintően bármelyik képviselő, bármikor, egy percen belül ügyrendi javaslatot tehet, amelyet két percen belül indokolhat. Az ügyrendi javaslat elhangzása után képviselőcsoportonként legfeljebb egy képviselő, továbbá az elsőként szólásra jelentkező független képviselő kétperces hozzászólása engedélyezhető, egyébként az Országgyűlés a javaslatról vita nélkül határoz.

(2) Az elnök elsőbbséggel adja meg a szót az ügyrendi javaslat előterjesztőjének.

## *A tanácskozások időkerete*

**53. § (1)** Az Országgyűlés a Házbizottság javaslatára bármely napirendi pont időkeretben történő tárgyalását határozhatja el. E tárgyban határozathozatal előtt bármely képviselőcsoport egy tagja háromperces időkeretben hozzászólhat.

(2) Az általános, a részletes és a záróvitára külön időkeretet kell megállapítani.

(3) A rendelkezésre álló időt a következő módon kell felosztani:



a) a kormánypárti, illetve az ellenzéki képviselőknek együttesen azonos idő áll a rendelkezésére;

b) a döntési javaslat előterjesztőjének nyitó- és záróbeszéde, a kijelölt bizottság többségének - ha van kisebbségi vélemény, kisebbsége - álláspontjának ismertetése nem számít bele az időkeretbe;

c) a vita közben felszólaló kormánytag beszédideje a kormánypárti képviselők idejébe számít be;

d) a kormánypárti, illetve az ellenzéki képviselők között az időkeret felét a képviselőcsoportok között egyenlően, a másik felét - az ellenzéki képviselők közé számítva a független képviselőket is - a képviselők számával arányosan kell felosztani, csoportonként legkevesebb harminc percet biztosítva;

e) vita közben a kétperces felszólalásokat - a személyes érintettségre történő reagálás kivételével - bele kell számítani az időkeretbe;

f) az ügyrendi hozzászólásokat nem kell beleszámítani az időkeretbe.

(4) Az általános vita időkeretét legalább tizenöt képviselő írásbeli kérelmére

a) minősített többséget igénylő döntési javaslat tárgyalása, a kormányprogram, valamint a kormány beszámolójának megvitatása és a miniszterelnökkel szemben benyújtott bizalmatlansági indítvány esetén nem lehet tíz óránál,

b) a Magyar Köztársaság éves költségvetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásánál nem lehet harminc óránál,

c) a Magyar Köztársaság éves költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslat, valamint a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak költségvetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásánál nem lehet tizenöt óránál,

d) a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslat tárgyalásánál nem lehet nyolc óránál kevesebben meghatározni.

(5) A soros jegyző méri és képviselőcsoportonként összesíti a képviselők által igénybe vett beszédidőt. Jelzi az elnöknek, ha a képviselőcsoport vagy a képviselő beszédidejét kitöltötte.

#### *A tárgyra térés és a szó megvonása*

**54. §** (1) Az elnök azt a felszólalót, aki eltér a tárgytól, felszólítja, hogy térjen a tárgyra, egyidejűleg figyelmezteti az eredménytelen felszólítás következményeire.

(2) Azt a felszólalót, aki felszólalása során az Országgyűlés tekintélyét vagy valamelyik országgyűlési képviselőt sértő kifejezést használ, illetőleg, ha egyébként a Hárszabálynak a tanácskozási rendre és a szavazásra vonatkozó szabályait megszegi, az elnök rendreutasítja, egyidejűleg figyelmezteti az esetleges második felszólítás következményeire.

(3) Az elnök egyidejűleg megvonja a szót attól a felszólalótól, akit beszéde során harmadszor szólít fel arra, hogy térjen a tárgyra, vagy másodszor utasít rendre. Nem lehet megvonni a szót, ha az elnök a felszólítások alkalmával nem figyelmeztette a képviselőt a felszólítások következményére.

(4) Ha a felszólaló kitöltötte a saját vagy a képviselőcsoportja időkeretét (53. §), az elnök - a szómegvonás okának közlésével - megvonja tőle a szót.

(5) Az elnök felszólítás és figyelmeztetés nélkül megvonja a szót attól a felszólalótól, aki az elnök döntését, ülésvezetését - ügyrendi javaslat kivételével - kifogásolja. Az a

felszólaló, akitől az elnök felszólítás és figyelmeztetés nélkül vonta meg a szót, kérheti a Házszabály értelmezéséért felelős bizottság eseti jellegű állásfoglalását.

(6) Akitől a szót megvonták, ugyanazon az ülésnapon, ugyanabban az ügyben nem szólalhat fel újra.

(7) Az (6) bekezdés alkalmazása során

- a) az általános, a részletes és a záróvita,
- b) bármely vitában a kétperces szókérés,
- c) az interpelláció elmondása és a viszontválasz,
- d) az ügyrendi felszólalás

külön ügynek minősül.

#### *Az ülés félbeszakítása*

**55. § (1)** Ha az Országgyűlés ülésén olyan rendzavarás történik, amely a tanácskozás folytatását lehetetlenné teszi, az elnök az ülést határozott időre félbeszakíthatja.

(2) Ha az elnök nem talál meghallgatásra, elhagyja az elnöki széket; az ülés ezzel félbeszakad és csak az Országgyűlés elnökének összehívására folytatódik.

#### *Tárgyalási szünet elrendelése*

**56. §** A Kormány vagy bármelyik képviselőcsoport vezetőjének kérésére az elnök - a napirendi pont tárgyalása közben, vagy a határozathozatal során - egy-egy alkalommal tárgyalási szünetet rendelhet el. A szünet időtartama - az elnök döntésétől függően - legfeljebb két óra lehet.

#### *Az ülés elnapolása*

**57. § (1)** A köztársasági elnök az Országgyűlés ülését - egy ülés alatt egy alkalommal - legfeljebb harminc napra elnapolhatja. Az elnapolást az Országgyűlés elnökénél kell írásban bejelenteni.

(2) Az elnapolás tartama alatt az Országgyűlés elnöke a képviselők egyötödének írásbeli kérelmére - a kérelem kézhezvételétől számított nyolc napnál nem távolabbi időpontra - köteles az Országgyűlést összehívni.

#### *A napirendi pont tárgyalásának elnapolása*

**58. § (1)** Az előterjesztő javasolhatja a napirendi pont tárgyalásának elnapolását. Erről az Országgyűlés vita nélkül határoz.

(2) Ha az előterjesztő az elnapolást követő nyolc napon belül nem kéri a vita folytatását, az előterjesztést visszavontnak kell tekinteni.

(3) A vita lezárására vonatkozó javaslat a szavazásnál megelőzi az elnapolásra vonatkozó javaslatot.

#### *A vita lezárása*

**59. § (1)** Ha az indítványhoz - részletes vitában a tárgyalás alatt álló részhez - több felszólaló nincs, és a vita várható lezárását a napirend tartalmazza, az elnök a vitát lezárja.

(2) Ha az indítványhoz - részletes vitában a tárgyalás alatt álló részhez - valamennyi képviselőcsoportnak lehetősége volt álláspontja kifejtésére, az indítvány előterjesztője vagy legalább tizenöt képviselő írásban javasolhatja a vita lezárását. Az Országgyűlés e

kérdésben vita nélkül határoz. Részletes vita esetén a vita lezárása csak a tárgyalás alatt álló részre vonatkozhat.

(3) Ha az Országgyűlés a vitát lezárta, képviselőcsoportonként egy-egy képviselő és az elsőként szólásra jelentkezett független képviselő, valamint a kijelölt bizottság elnöke (előadója) legfeljebb öt percben még felszólalhat.

(4) Ha az Országgyűlés a vitát lezárta, utoljára az előterjesztő kap szót.

(5) A (2)-(3) bekezdések időkeret megállapítása esetén nem alkalmazhatók.

#### *A nyílt szavazás*

**60. § (1)** Az Országgyűlés az Alkotmányban, törvényben vagy a Házsabályban meghatározott kivételekkel minden kérdésben nyílt szavazással határoz.

(2) A nyílt szavazás történhet

a) kézfelemeléssel,

b) szavazatszámláló gép alkalmazásával,

c) kézfelemeléssel és szavazatszámláló gép együttes alkalmazásával.

(3) Az elnök megállapítja a szavazás eredményét. Ha a kézfelemeléssel történő szavazás eredménye felől kétség merül fel, bármely képviselő kérésére a szavazást szavazatszámláló gép alkalmazásával meg kell ismételni.

(4) A nyílt szavazás módját - a Házbizottság javaslata alapján - az Országgyűlés határozza meg.

(5) Az Országgyűlés a (3) és (4) bekezdés szerinti javaslatról vita nélkül határoz.

(6) Ha a nyílt szavazás szavazatszámláló gép alkalmazásával történt [(2) bekezdés b), c) pontja], a szavazás eredményét rögzítő számítógépes lista hitelesített példányát a jegyzőkönyvhöz mellékelve meg kell őrizni.

#### *A név szerinti szavazás*

**61. § (1)** Legalább egy képviselőcsoport kérésére nyílt szavazás esetén név szerinti szavazást kell tartani. Egy képviselőcsoport ugyanazon döntési javaslat esetében egy alkalommal javasolhat név szerinti szavazást.

(2) Nem lehet név szerinti szavazást tartani a bizottságok létszáma és összetétele tekintetében, valamint a tanácskozások lefolytatásával összefüggő (ügyrendi javaslatot tartalmazó) kérdésekben.

**62. § (1)** A név szerinti szavazás esetén a jegyző ABC sorrendben felolvassa a képviselők névsorát. A képviselők felállva „igen”, „nem”, „tartózkodom” nyilatkozattal szavaznak.

(2) A jegyző a szavazást a névsoron feltünteti, a szavazatokat összeszámolja, és a szavazás eredményét - névsorral együtt - átadja az elnöknek. A szavazás eredményét az elnök hirdeti ki.

(3) A külön hitelesített névsort a jegyzőkönyvhöz kell csatolni.

#### *A titkos szavazás*

**63. § (1)** Az Alkotmányban, más törvényben vagy a Házsabályban meghatározott esetekben a szavazás titkosan történik.

(2) A titkos szavazásnál a jegyzők szavazatszámláló bizottságként járnak el.

(3) A szavazás borítékba helyezett szavazólapon, szavazófülke és urna igénybevételével történik.

(4) A szavazásról jegyzőkönyv készül, amelyet a jegyzők írnak alá.

### *A szavazás rendje*

**64. § (1)** Az Országgyűlés a határozatait - az Alkotmányban, a Hárszabályban és külön törvényben meghatározott kivételekkel - a jelenlévő képviselők több mint felének szavazatával hozza.

(2) Szavazni „igen”-nel, „nem”-mel vagy „tartózkodom”-mal lehet.

(3) Az elnök nyílt szavazás esetében csak szavazategyenlőség esetén és utólag szavaz, ebben az esetben az elnök szavazata dönt. A szavazásban részt nem vevő elnököt a szavazás eredményének megállapításakor nem kell jelenlévőnek tekinteni.

(4) Titkos szavazásnál, szavazategyenlőség esetén, a szavazást meg kell ismételni.

(5) Szavazni csak személyesen lehet.

(6) A szavazás eredményét az elnök hirdeti ki.

### *A jegyzőkönyv*

**65. § (1)** Az Országgyűlés ülésén elhangzottról szó szerinti jegyzőkönyvet kell vezetni, amelyet a soros jegyzők hitelesítenek. Ha az Országgyűlés napirend előtti felszólalást, illetőleg egy vagy több napirendi pontot zárt ülésen tárgyal, erről külön készül szó szerinti jegyzőkönyv.

(2) A jegyzőkönyv irattárban elhelyezendő mellékletei:

a) a tárgyalás alá vont irat,

b) a felolvasott átirat,

c) a név szerinti szavazás névsora,

d) a titkos szavazás jegyzőkönyve,

e) az aláírt esküokmány,

f) az írásbeli választ igénylő kérdés és az arra adott válasz.

(3) A számítógépes szavazási lista a jegyzőkönyv melléklete.

**66. § (1)** A jegyzőkönyv elkészítéséről az Országgyűlés elnöke gondoskodik.

(2) A szó szerinti jegyzőkönyvbe az ülésen elhangzott minden nyilatkozatot, felszólalást és közbeszólást fel kell venni, és fel kell tüntetni benne a tetszés és rosszallás hangos kifejezését is.

(3) A képviselő vagy más felszólaló a nyilvános ülés jegyzőkönyvének hitelesítését és közszemlére tételét követő három napon belül kérheti a jegyzőkönyvbe felvett felszólalása téves szövegének kiigazítását. Erről a kiigazítást kérő meghallgatása után a hitelesítő jegyzők döntenek. Vita esetén a kiigazításról az ülést vezető elnök dönt.

(4) Az Országgyűlés nyilvános üléséről készült hiteles jegyzőkönyvet - a mellékletek nélkül - a (3) bekezdés szerinti eljárást követő tizenöt napon belül kinyomtatva ki kell adni az országgyűlési képviselőknek, a köztársasági elnöknek, a Kormány tagjainak, az Alkotmánybíróság elnökének, a Legfelsőbb Bíróság elnökének, a legfőbb ügyésznek, az országgyűlési biztosoknak, az Állami Számvevőszék elnökének, a Magyar Nemzeti Bank elnökének, továbbá el kell juttatni a fővárosi, megyei és az egyetemi könyvtáraknak. Az országgyűlési képviselő írásban nyilatkozhat, hogy nem igényli a nyomtatott jegyzőkönyv megküldését.

(5) Az Országgyűlés nyilvános üléséről készült hiteles jegyzőkönyvek alapján ülészakonként ki kell adni és elektronikus adathordozón is hozzáférhetővé kell tenni a tárgymutatót és névmutatót is tartalmazó Országgyűlési Naplót. A kiadásról az Országgyűlés elnöke gondoskodik.

(6) Az Országgyűlés nyilvános üléséről készült szó szerinti jegyzőkönyv jegyzők által hitelesített példányát el kell helyezni az irattárban, a nyomtatott, hiteles jegyzőkönyvet és az Országgyűlési Naplót át kell adni az Országgyűlési Könyvtárnak.

#### *A zárt ülés jegyzőkönyvére vonatkozó eltérő szabályok*

**66/A. § (1)** Az Országgyűlés elnöke az eredeti minősítés feltüntetését rendeli el az Országgyűlés zárt ülésének vagy az ülés zárt részének (a továbbiakban együtt: zárt ülés) jegyzőkönyvén, ha

*a)* az Országgyűlés zárt ülésén tárgyalt önálló indítvány vagy annak indokolása államtitkot vagy szolgálati titkot tartalmaz, s ez az iraton feltüntetett minősítési jelölésből megállapítható;

*b)* az írásbeli indítvány előterjesztése során az előterjesztő vagy a napirend előtt felszólaló államtitkot vagy szolgálati titkot tartalmazó adatot közöl, s egyúttal nyilatkozik az adat eredeti minősítéséről.

(2) Az Országgyűlés elnöke - több, eltérő időre minősített adat esetén - a jegyzőkönyvön a leghosszabb érvényességi idejű eredeti minősítés feltüntetését rendeli el.

(3) Az Országgyűlés elnöke az Alkotmány 19. §-a (3) bekezdésének *g)*, *h)*, *i)* és *j)* pontjában meghatározott, a hadiállapot kinyilvánításával, a rendkívüli állapot vagy szükségállapot kihirdetésével kapcsolatban, továbbá a fegyveres erők külföldi vagy országon belüli alkalmazására vonatkozó országgyűlési döntés meghozatala, valamint az Alkotmány 19/E. §-ának (1) bekezdésében meghatározott feladatok végrehajtása során az Országgyűlés zárt ülésén keletkezett adatot a titokvédelemre vonatkozó jogszabályok szerint államtitoknak vagy szolgálati titoknak minősíti, s elrendeli a minősítés feltüntetését a zárt ülés jegyzőkönyvén.

(4) A minősítés a zárt ülés jegyzőkönyvének egész terjedelmére, valamint a jegyzőkönyvet tartalmazó valamennyi adathordozóra, továbbá a zárt ülésről készült hang- és képfelvételre is kiterjed.

(5) Ha az Országgyűlés elnöke - az (1)-(2) bekezdésben meghatározott feltételek hiánya miatt - nem minősített, illetőleg nem rendelte el a zárt ülés jegyzőkönyvén a minősítés feltüntetését, a jegyzőkönyvet a 65-66. § szerinti nyilvános iratként kell kezelni.

**66/B. § (1)** A zárt ülésről két példányban kell minősített jegyzőkönyvet készíteni.

(2) A képviselő vagy más felszólaló a minősített jegyzőkönyv hitelesítéséről szóló hirdetmény közzétételét követő három napon belül az Országgyűlés TÜK irodájában megtekintheti a jegyzőkönyvet, s kérheti a jegyzőkönyvbe felvett felszólalása téves szövegének kiigazítását. Erről a kiigazítást kérő meghallgatása után a hitelesítő jegyzők döntenek. Vita esetén a kiigazításról az ülést vezető elnök dönt.

(3) A zárt ülésről készült szó szerinti minősített jegyzőkönyv hitelesített első példányát az Országgyűlés elnöke, második példányát az Országgyűlés TÜK irodája őrzi.

**66/C. § (1)** A zárt ülésről készült minősített jegyzőkönyv csak az Országgyűlés elnökének engedélyével, az Országgyűlés TÜK irodáján tekinthető meg. Engedély nélkül tekintheti meg a jegyzőkönyvet, aki az Országgyűlés zárt ülésén részt vehet.

(2) Az Országgyűlés elnöke a zárt ülés minősített jegyzőkönyvének megtekintését csak állami szerv igazolt képviselőjének engedélyezi akkor, ha

*a)* a jegyzőkönyvben szereplő adat megismerése az állami szerv jogszabályban megállapított feladatának ellátása érdekében szükséges, és

*b)* az adat a közigazgatási szervezetrendszeren belül nem ismerhető meg.

(3) Az Országgyűlés elnöke az államtitkot tartalmazó minősített jegyzőkönyv megtekintését csak a jegyzőkönyvben szereplő adat minősítőjének előzetes hozzájárulásával engedélyezheti. A szolgálati titkot tartalmazó jegyzőkönyv megtekintését - ha törvény másképp nem rendelkezik - az érintettek számára a rájuk vonatkozó mértékben, korlátozás nélkül engedélyezi.

(4) A megtekintést írásban kell engedélyezni. Az engedélyt a jegyzőkönyvhöz kell mellékelni. A jegyzőkönyvet megtekintő személy a megtekintés tényét és idejét a jegyzőkönyvre rávezeti, s aláírásával igazolja.

**66/D. §** Az Országgyűlés zárt üléséről készült minősített jegyzőkönyvről másolat vagy abból kivonat készítését az Országgyűlés elnöke engedélyezi. A másolat vagy kivonat készítése a 66/C. §-ban foglalt feltételek szerint, kérelemre engedélyezhető akkor, ha a kérelem indokolásában megjelölt cél csakis ezúton érhető el. Az engedélyt a jegyzőkönyvhöz kell mellékelni.

## 2. fejezet

### *A BIZOTTSÁG ÜLÉSEZÉSÉNEK RENDJE*

**67. § (1)** Megalakulása után a bizottság meghatározza ülésének rendjét.

(2) Az Országgyűlés ülészaka alatt a bizottság rendszeresen ülészik.

☞ (3) Két ülészak között a bizottság akkor tart ülést, ha a Házbizottság vagy a bizottság tagjainak legalább egyötöde írásban kéri. Az Európai Unió intézményeinek működési rendjére figyelemmel az Európai uniós bizottság és más állandó bizottság ezen időszak alatt szükség szerint tart ülést.

(4) Az Országgyűlés ülésének időtartama alatt - kivéve a szavazások idejét - a bizottság ülést tarthat.

(5) A bizottsági ülést a bizottság elnöke a napirendi javaslatot tartalmazó meghívó elküldésével írásban - kivételesen szóban, a napirendi javaslat közlésével - hívja össze.

### *A bizottsági ülés nyilvánossága*

**68. § (1)** A bizottságok ülései a sajtó számára nyilvánosak.

(2) A bizottsági ülésen az előterjesztő és a tárgyaló napirendi ponthoz módosító javaslatot (kapcsolódó módosító javaslatot) benyújtó képviselő tanácskozási joggal vehet részt. Más képviselő számára a bizottság szótöbbséggel hozzászólási jogot adhat.

(3) A bizottsági tagok kétötödének kérésére a bizottság meghallgatást tart.

(4) A bizottság köteles évente legalább egy alkalommal meghallgatni azt a minisztert, akit kinevezése előtt meghallgatott.

**69. § (1)** Államtitok, szolgálati titok, személyes, üzleti vagy törvény által védett más adat védelme érdekében a bizottság zárt ülést tart. Az előterjesztő vagy bármely bizottsági tag javaslatára a bizottság zárt ülés tartását rendelheti el. Zárt ülés tartása a nyilvános ülés egy vagy több napirendi pontjának tárgyalása céljából is elrendelhető.

(2) Nem rendelhető el a bizottság zárt ülése, ha a javaslattevő nem nevezi meg konkrétan azt az államtitok-, szolgálati titok-, személyes, üzleti vagy törvény által védett más adatkört, amelybe tartozó adat védelme indokolja a zárt ülés elrendelését.

(3) A zárt ülésen a köztársasági elnök, az Országgyűlés elnöke, a bizottság tagjai, továbbá a bizottság elnöke által, az adott napirendi ponthoz meghívott személyek vehetnek részt. A bizottság szótöbbséggel más - nem bizottsági tag - országgyűlési

képviselő jelenlétéhez is hozzájárulhat. Ha a bizottság másként nem dönt, a zárt ülésen az Országgyűlés hivatali szervezetének oda beosztott munkatársai és a jegyzőkönyvvezetők részt vehetnek.

(4) A kivételes eljárásban elrendelt zárt ülésről az országgyűlési képviselőket kizárni nem lehet.

### *Határozatképesség, tanácskozásképeség*

**70. § (1)** A bizottság határozatképességéhez a bizottsági tagok több mint felének jelenléte szükséges. Határozatképesség szempontjából a képviseleti megbízást adó képviselőt jelenlevőnek kell tekinteni.

(2) A bizottság tanácskozásképeségéhez a bizottsági tagok több mint egyharmadának a jelenléte szükséges. A bizottság tanácskozásképeségének megállapítására csak akkor van szükség, ha azt bármelyik bizottsági tag kéri. Tanácskozásképeség szempontjából a képviseleti megbízást adó képviselőt jelenlevőnek kell tekinteni.

(3) Ha a bizottság határozatképtelen, a következő bizottsági ülésen az ugyanazon napirendi pontok tekintetében a bizottság a megjelentek számára tekintet nélkül határozatképes, feltéve, hogy a 24 óránál későbbi időpontra összehívott megismételt bizottsági ülésre szóló meghívóban erre a következményre a képviselők figyelmét felhívták, továbbá, hogy azon a bizottság elnöke (alelnöke), valamint legalább egy kormánypárti és egy ellenzéki képviselő jelen van. Határozatképtelenség miatt megismételt bizottsági ülést 24 órán belül csak akkor lehet tartani, ha a megismételt ülésen az összes bizottsági tag legalább fele jelen van, és az ülés megtartása mellett szavaz. Az így megismételt ülést csak akkor lehet megtartani, ha legalább egy ellenzéki képviselő jelen van.

(4) A (3) bekezdés rendelkezései kivételes eljárás esetén nem alkalmazhatók.

### *A bizottsági ülésre meghívottak*

**71. § (1)** A napirendi pont előterjesztője, a köztársasági elnök, az Országgyűlés elnöke, az Európai Parlament magyarországi képviselője, az országgyűlési biztos, az Állami Számvevőszék elnöke, továbbá - ha a tárgyalt napirendi pont feladatkörét érinti - a Kormány tagja az állandó bizottság ülésének összehívásával egyidejűleg meghívást kap az ülésre.

(2) Az (1) bekezdés alapján meghívott személyek tanácskozási joggal vesznek részt az ülésen, illetve a napirendi pont tárgyalásán. Az ülésen a meghívottat helyettesítésére jogosult személy is képviselheti. A bizottság ülésén a Kormány döntésre felhatalmazott képviselője vesz részt.

**72. §** A törvényjavaslatához, határozati javaslatához vagy politikai nyilatkozattervezetthez módosító (kapcsolódó módosító) javaslatot benyújtó képviselőt a bizottsági ülésről értesíteni kell, lehetőleg egy nappal korábban. A javaslat az értesített képviselő távollétében is elbírálható.

### *A szakértők*

**73. § (1)** A bizottság elnöke a bizottság ülésére szakértőt hívhat meg, aki az ülésen tanácskozási joggal vesz részt. Szakértő meghívására - a szakértő személyének megjelölésével vagy anélkül - a bizottság tagjai is tehetnek javaslatot, melyről a bizottság dönt.

(2) A képviselőcsoportok tagjai - képviselőcsoportonként - egy-egy szakértőt vihetnek magukkal a bizottság ülésére, az adott napirendi pont tárgyalására. A bizottság ülésein ezek a szakértők akkor szólalhatnak fel, ha erre a bizottság engedélyt ad.

#### *A bizottsági ülés vezetése*

**74. § (1)** A bizottság ülését a bizottság elnöke készíti elő, hívja össze és vezeti.

(2) A bizottság elnöke engedélyezi a felszólalásokat, gondoskodik az üléseken a rend fenntartásáról, lebonyolítja a szavazást, kimondja a bizottság határozatát, és aláírja az ülésről készült jegyzőkönyvet.

(3) Az Országgyűlés minden bizottságba alelnököt (alelnököket) választ. A bizottság alelnöke az elnök által rábízott feladatokat látja el.

(4) A bizottság elnökét tartós akadályoztatása esetén az általa kijelölt alelnök helyettesíti. Valamennyi alelnök távolléte esetén az elnök a bizottság tagjának adhat írásban eseti képviseleti megbízást. Az elnököt helyettesítő bizottsági tag jogai és kötelezettségei az elnökével azonosak.

#### *A napirend megállapítása*

**75. § (1)** A bizottság a napirendjét - a bizottság elnökének a bizottság tagjaihoz előzetesen írásban eljuttatott javaslata alapján - a bizottsági ülés megnyitása után maga állapítja meg. Az ülést megelőzően a bizottság bármely tagja írásban további napirendi javaslatot juttathat el az elnökhöz, amelyet az elnök köteles a bizottsági ülést megelőzően a bizottság többi tagjához eljuttatni.

(2) A bizottság az ülés folyamán a napirendet módosíthatja, de csak akkor bővítheti ki, ha ezzel a bizottság jelenlevő tagjainak több mint kétharmada egyetért.

(3) A bizottság a hozzászólások időtartamát képviselőcsoportonként azonos időtartamra korlátozhatja.

#### *A vita lezárása*

**76. §** A bizottsági ülésen a vita lezárására a napirendi pont esetében az 59. § szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a vita lezárását bármely képviselő javasolhatja.

#### *A szavazás*

**77. § (1)** A bizottság a határozatait - ha a Házzsabály eltérően nem rendelkezik - a jelenlevő tagjai több mint felének szavazatával hozza.

(2) A bizottság elnöke a bizottsági tagokkal együtt szavaz.

(3) Az állandó bizottság állásfoglalásait az Országgyűlés ülésén a bizottság által kijelölt előadó ismerteti.

(4) A szavazás után a bizottság kisebbségben maradó tagjai bejelenthetik, hogy kisebbségi véleményt terjesztenek elő. Az ilyen kisebbségi véleményt az Országgyűlés ülésén, a bizottság többségi véleményének ismertetése után a kisebbségi álláspontot képviselő bizottsági tagok által maguk közül választott előadó ismerteti.

#### *A jegyzőkönyv*

**78. § (1)** A nyilvános bizottsági ülésről szó szerinti jegyzőkönyv készül, amelyet az elnök hitelesít.



(2) A jegyzőkönyv elkészítésére és kezelésére a 65. és 66. §-t kell megfelelően alkalmazni a következő eltérésekkel:

a) a jegyzőkönyvbe felvett felszólalás téves szövegének kiigazítására - a közszemlét követő ülésen - az elnök tesz javaslatot, amiről a bizottság vita nélkül határoz;

b) a szó szerinti jegyzőkönyv hitelesített, eredeti példányát el kell helyezni az irattárban, valamint egy másolatát az Országgyűlési Könyvtárban. A bizottsági ülésen részvételre jogosultaknak - kérésükre - a szó szerinti jegyzőkönyvet ki kell adni.

(3)

**78/A. § (1)** A bizottság elnöke a bizottság zárt üléséről vagy a bizottság nyilvános ülésének zárt részéről (a továbbiakban együtt: zárt ülés) készült jegyzőkönyvön az eredeti minősítés feltüntetését rendeli el:

a) a napirend előterjesztőjének minősítése, illetőleg erre irányuló nyilatkozata alapján, ha a jegyzőkönyv írásban vagy szóban közölt, általa vagy a képviselt szerv erre jogosult vezetője által államtitoknak vagy szolgálati titoknak minősített adatot, illetőleg erről folytatott bizottsági vitában elhangzott álláspontokat tartalmaz;

b) a meghallgatott, illetőleg a bizottság előtt vallomást tevő személy nyilatkozata alapján, ha a bizottság számára államtitoknak vagy szolgálati titoknak minősített adatot is tartalmazó felvilágosítást ad, illetőleg a bizottság előtt ilyen adattartalmú vallomást tesz;

c) a bizottság tagjának nyilatkozata alapján, ha a vitában államtitoknak vagy szolgálati titoknak minősülő adatot közöl.

(2) A bizottság elnöke - több, eltérő időre minősített adat esetén - a jegyzőkönyvön a leghosszabb érvényességi idejű eredeti minősítés feltüntetését rendeli el.

(3) A bizottság elnöke:

a) az Alkotmány 19. §-a (3) bekezdésének *g)*, *h)*, *i)* és *j)* pontjában meghatározott, a hadiállapot kinyilvánításával, a rendkívüli állapot vagy szükségállapot kihirdetésével kapcsolatban, továbbá a fegyveres erők külföldi vagy országon belüli alkalmazására vonatkozó országgyűlési döntés meghozatalának előkészítése, valamint az Alkotmány 19/E. §-ának (1) bekezdésében meghatározott feladatok végrehajtása során keletkezett adatot a titokvédelemre vonatkozó jogszabályok alapján államtitoknak, illetőleg szolgálati titoknak,

b) a bizottság tárgyalása során jegyzőkönyvbe vett személyes, üzleti vagy törvény által védett más adatot az Országgyűlés szolgálati titokköre alapján szolgálati titoknak minősíti, s elrendeli a minősítés feltüntetését a zárt ülés jegyzőkönyvében.

(4) A bizottság elnöke:

a) az (1) bekezdés *a)* pontjában említett eredeti minősítést vagy erre irányuló nyilatkozatot felülvizsgálat nélkül figyelembe veszi;

b) az (1) bekezdés *b)* pontjában említett nyilatkozatot akkor veszi figyelembe, ha a meghallgatott vagy vallomást tevő személy az általa közölt adat eredeti minősítését a titoktartási kötelezettség alóli felmentéssel igazolni tudja. Nem kell a közölt adat eredeti minősítését igazolni, ha a meghallgatott vagy vallomást tevő személy egyébként maga jogosult a titoktartási kötelezettség alóli felmentésre;

c) az (1) bekezdés *c)* pontjában említett nyilatkozatot akkor veszi figyelembe, ha a közölt adat az államtitokról vagy szolgálati titokról szóló jogszabályok hatálya alá tartozik, s a bizottság tagja megjelöli az általa közölt adat eredeti minősítését.

(5) A jegyzőkönyvön feltüntetett minősítés a zárt ülés jegyzőkönyvének egész terjedelmére, valamint a jegyzőkönyvet tartalmazó valamennyi adathordozóra, továbbá az ülésről készült hangfelvételekre is kiterjed.

(6) A bizottság által meghallgatott vagy a bizottság előtt vallomást tevő személy, illetőleg a bizottsági tag nyilatkozatának figyelmen kívül hagyását a bizottság elnökének - legkésőbb a jegyzőkönyv hitelesítésekor - írásban indokolnia kell. Az indokolást a bizottsági ülés iratai között kell elhelyezni.

(7) Ha a bizottság elnöke - az (1)-(3) bekezdésben meghatározott feltételek hiánya miatt - nem minősített, illetőleg nem rendelte el a minősítés feltüntetését a zárt ülés jegyzőkönyvében, a jegyzőkönyvet a 78. § szerinti nyilvános iratként kell kezelni.

(8) A bizottság tagja, az előterjesztő, illetőleg a bizottság előtt meghallgatott vagy a meghallgatásban érintett személy indítványára a bizottság elnöke a zárt ülés jegyzőkönyvéről olyan kivonat készítését rendelheti el, amely nem tartalmazza az államtitoknak vagy szolgálati titoknak minősülő, illetőleg személyes, üzleti vagy törvény által védett más adatot. Ha a bizottság elnöke a jegyzőkönyvön az (1) bekezdés alapján a minősítés megismétlését rendelte el, az eredeti minősítő nyilatkozatát kell kérni arról, hogy a kivonat államtitoknak vagy szolgálati titoknak minősülő adatot már nem tartalmaz. A jegyzőkönyvi kivonatot - a kivonat jellegének feltüntetésével - a (7) bekezdés szerint kell kezelni.

**78/B. §** A bizottság tagja a sajtónak adott nyilatkozata, illetőleg más képviselői tevékenysége során nem hozhatja nyilvánosságra azt az adatot, amelynek alapján a bizottsági ülésről készült jegyzőkönyvet minősítették, vagy azon az eredeti minősítést megismételték.

**78/C. §** (1) A zárt ülésről egy példányban készül minősített jegyzőkönyv, s azt a bizottsági titkárságon, a bizottsági ülés többi iratával együtt kell kezelni.

(2) A bizottsági ülés irataival együttesen kezelt jegyzőkönyvet az elnök rendelkezése szerinti időben, de legkésőbb az országgyűlési ciklus végén - a minősített iratok kezelésére vonatkozó szabályok szerint - az Országgyűlés TÚK irodájának kell átadni.

**78/D. §** (1) A bizottsági zárt ülésről készült minősített jegyzőkönyv csak a bizottság elnökének engedélyével tekinthető meg. Engedély nélkül tekintheti meg a jegyzőkönyvet - ideértve az előző országgyűlési ciklusok jegyzőkönyveit is -, aki a bizottság zárt ülésén részt vehet.

(2) A bizottság elnöke a zárt ülésről készült minősített jegyzőkönyv megtekintését a zárt ülésen részt venni nem jogosult országgyűlési képviselőnek akkor engedélyezi, ha a jegyzőkönyvben szereplő adat megismerésére - a képviselő írásbeli nyilatkozata szerint - a képviselői tevékenység ellátásához van szüksége.

(3) A bizottság elnöke a zárt ülésről készült minősített jegyzőkönyv megtekintését állami szerv igazolt képviselője számára csak akkor engedélyezheti, ha

a) a megtekintési engedélyt az állami szerv jogszabályban megállapított feladatai ellátása érdekében kéri, és

b) a minősített jegyzőkönyvbe foglalt adat a közigazgatási szervezetrendszeren belül nem ismerhető meg.

(4) A bizottság elnöke magánszemély, illetve jogi személyiséggel rendelkező nem állami szerv igazolt képviselője számára a zárt ülésről készült minősített jegyzőkönyv megtekintését csak a rá vonatkozó mértékben, törvényben megállapított jogainak érvényesítése érdekében, a 78/E-78/F. §-ok szerint engedélyezi.

(5) A bizottsági zárt ülésről készült minősített jegyzőkönyv megtekintését a bizottság elnöke írásban engedélyezi. Az engedélyt, valamint - a (2) bekezdésben megállapított esetben - a képviselői nyilatkozatot a bizottsági ülés iratai között kell elhelyezni.

**78/E. §** A bizottság elnöke az államtitkot tartalmazó jegyzőkönyv megtekintését csak a jegyzőkönyvben szereplő adat minősítőjének előzetes hozzájárulásával engedélyezheti. A

szolgálati titkot tartalmazó jegyzőkönyv megtekintését - ha a törvény másképp nem rendelkezik - az érintettek számára, a rájuk vonatkozó mértékben, korlátozás nélkül engedélyezi.

**78/F. §** A bizottsági zárt ülésről készült minősített jegyzőkönyv csak a bizottság hivatalos helyiségében, illetőleg az Országgyűlés TÜK irodájában tekinthető meg. A megtekintés tényét és időpontját a megtekintő személy írásban a jegyzőkönyv előlapjára rávezeti, s aláírásával hitelesíti.

**78/G. §** A zárt ülésről készült minősített jegyzőkönyvről másolat, illetőleg kivonat csak a bizottság elnökének írásbeli engedélyével készíthető. A másolat vagy kivonat készítése a 78/D-78/E. §-okban foglalt feltételek szerint, kérelemre engedélyezhető akkor, ha a kérelem indokolásában megjelölt cél csakis ezúton érhető el. Az engedélyt a bizottsági ülés iratai között kell elhelyezni.

**78/H. §** Megszűnt országgyűlési bizottság zárt üléseinek irataival kapcsolatos elnöki hatáskört annak a bizottságnak az elnöke gyakorolja, amely a megszűnt bizottság feladatkörét átvette. A jogutód nélkül megszűnt bizottság zárt üléseinek irataival kapcsolatos rendelkezési jog az Országgyűlés elnökét illeti meg.

### *A bizottság kijelölése*

**79. § (1)** Az Országgyűlés elnöke - a Házsabályban foglaltakra is tekintettel - a döntési javaslat vagy bizottsági ajánlás elkészítésére

- a) egy bizottságot jelöl ki, mely más bizottságokat véleményadásra kérhet fel, vagy
- b) az első helyen kijelölt bizottság megnevezésével két vagy több bizottságot jelöl ki, illetőleg
- c) javaslatot tesz az Országgyűlésnek eseti bizottság alakítására.

(2) A nem kijelölt bizottság a törvényjavaslatról, határozati javaslatról vagy politikai nyilatkozattervezetről kialakított véleményét - ha az nem egyezik a döntési javaslattal - módosító javaslatként nyújthatja be az Országgyűlésnek.

### *Több bizottság közös eljárása*

**80. § (1)** Több bizottság közös eljárása esetén ezen bizottságok együttes ülést is tarthatnak.

(2) Az együttes ülésen a szavazást bizottságonként külön kell megtartani.

(3) Ha a közösen eljáró bizottságok együttes álláspontot alakítottak ki, akkor az együttes álláspont kialakításánál és a kisebbségi vélemény előterjesztésénél e fejezet rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

### *A bizottságok működési rendje*

**81. § (1)** A bizottságok működési rendjüket - a Házsabály rendelkezéseit figyelembe véve - maguk határozzák meg.

(2) A képviselők számára lehetőséget kell biztosítani az adott ügyben érintett, az Országgyűlés főtitkára által vezetett jegyzékben szereplő bejegyzett, országos érdekképviseltek és társadalmi szervezetek véleményének a megismerésére.

(3) Ha a Házsabály vagy a bizottság ügyrendje a bizottság működésére külön rendelkezéseket nem tartalmaz, akkor a bizottság tárgyalásai során az Országgyűlés üléseire vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy az Országgyűlés eljárásán a bizottság eljárását kell érteni.

### *A bizottságok működési költségei*

**82. § (1)** A bizottságok működésének költségeiről az Országgyűlés Hivatala költségvetésén belül, elkülönítve kell gondoskodni.

(2) Az ideiglenes vagy az év közben újonnan alakuló állandó bizottságok működésének költségeire az Országgyűlés Hivatala költségvetésén belül - csak erre a célra felhasználható - tartalékot kell képezni.

### *Külföldi delegációban részt vevő képviselő beszámolója*

**83. §** Az Országgyűlés külföldi delegációjában (személyre szóló meghívó, bizottsági és parlamenti delegáció) részt vevő országgyűlési képviselő a külügyekkel foglalkozó bizottságnak és a delegáció megbízatása szerint hatáskörrel rendelkező bizottságoknak beszámolót készít.

## **3. fejezet**

### *AZ INDÍTVÁNYOK TÁRGYALÁSA*

#### *1. Az önálló és a nem önálló indítványok*

#### *Az indítványok típusai*

**84. § (1)** Az Országgyűlés tárgysorozatába önálló napirendi pontként felvehető indítványok (a továbbiakban: önálló indítványok):

- a)* a törvényjavaslat,
- b)* a határozati javaslat,
- c)* a politikai nyilatkozattervezet,
- d)* a jelentés,
- e)* az interpelláció,
- f)* a kérdés.

(2) Önálló indítványhoz kapcsolódóan benyújtható indítványok (a továbbiakban: nem önálló indítványok):

- a)* a sürgősségi javaslat,
- b)* a kivételességi javaslat,
- c)* a módosító javaslat,
- d)* a bizottsági ajánlás.

(3) Az (1) bekezdésben foglaltakon kívül más anyag - a 143. § (4) bekezdésében meghatározott kérelmet kivéve - az Országgyűlés tárgysorozatára nem kerülhet. A Hárszabály szerint előterjeszhető egyéb javaslatok, kérelmek, indítványok nem minősülnek az (1)-(2) bekezdés szerinti indítványnak; ezekre a Hárszabály megfelelő rendelkezéseit kell alkalmazni.

#### *A törvényjavaslat*

**85. § (1)** A törvényjavaslat az Országgyűlés hatáskörébe tartozó jogszabály megalkotása iránti javaslat, amely tartalmazza a törvény javasolt szövegét és címét.

(2) Törvényjavaslatot

- a) a köztársasági elnök,
- b) a Kormány,
- c) az országgyűlési bizottság,
- d) a képviselő

nyújthat be.

(3) A törvényjavaslathoz indokolást kell fűzni. Ha a törvényjavaslat törvényt kíván módosítani, vagy hatályon kívül helyezni, a címben ezt jelezni kell.

**86. § (1)** Ha - a törvényjavaslat általános vitája megkezdéséig - ugyanabban a tárgyban azonos időszakban, vagy ugyanazt a törvényt illetően több törvényjavaslatot is benyújtottak,

- a) a 85. § (2) bekezdés szerinti sorrendben előbb álló javaslata a hátrább állót,
- b) az egyenlő sorban állók javaslatai közül a korábbi javaslat a későbbit

megelőzi.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásakor a 99. § (3) bekezdésében megállapított harminc napos határidőt nem kell figyelembe venni.

#### ***A határozati javaslat***

**87. § (1)** A határozati javaslat az Országgyűlés jogszabályi formát nem igénylő döntése iránti, továbbá az országgyűlési irányelv vagy az elvi állásfoglalás iránti szövegszerű indítvány, amely tartalmazza a határozat, az irányelv vagy az elvi állásfoglalás javasolt szövegét.

(2) Határozati javaslatot a 85. § (2) bekezdésében felsoroltak terjeszhetnek elő.

(3) A határozati javaslatot a tartalmát jellemző címmel és indokolással kell ellátni. Ha a határozati javaslat országgyűlési határozatot kíván módosítani vagy hatályon kívül helyezni, a címben ezt kell jelezni.

#### ***A politikai nyilatkozat***

**88. § (1)** Az Országgyűlés - a jelenlevő képviselők kétharmadának szavazatával - bármely politikai kérdésben nyilatkozatot tehet.

(2) Nyilatkozattervezetet a 85. § (2) bekezdésének b)-d) pontjában felsoroltak terjeszhetnek elő.

#### ***A jelentés***

**89. § (1)** A jelentés valamely megtett intézkedésről, elvégzett vizsgálatról vagy valamely szerv tevékenységéről tájékoztatja az Országgyűlést.

(2) Jelentést a 85. § (2) bekezdésének b)-c) pontjában felsoroltak, továbbá az Állami Számvevőszék elnöke, valamint azok tesznek, akiket törvény erre kötelez.

(3) Az Alkotmány, valamint külön törvény alapján beszámolásra kötelezettek beszámolóját a Házszabály alkalmazása során jelentésnek kell tekinteni.

(4) A jelentéssel együtt az arra jogosult törvényjavaslatot és határozati javaslatot is benyújthat.

#### ***Az interpelláció***

**90. § (1)** Az országgyűlési képviselő az Alkotmányban meghatározottakhoz - a feladatkörükbe tartozó minden ügyben - magyarázat kérése céljából interpellációt intézhet.

- (2) Az interpelláció tárgyát címszerűen meg kell jelölni.
- (3) Az interpellációban meg kell jelölni a címzettet és azt, hogy miért a címzett illetékes a válaszadásra.
- (4) Az Országgyűlés elnöke visszautasítja azt az interpellációt, amelyet nem az (1)-(3) bekezdés szerint nyújtottak be. Erről az Országgyűlést a soron következő ülésnapon tájékoztatja.

#### *A kérdés*

- 91. § (1)** Az országgyűlési képviselő az Alkotmányban meghatározottakhoz - a feladatkörükbe tartozó minden ügyben - felvilágosítás kérése céljából kérdést nyújthat be.
- (2) A kérdés tárgyát címszerűen meg kell jelölni, és utalni kell arra is, hogy a kérdező a választ az Országgyűlés ülésén szóban, vagy ülésen kívül, írásban kéri. Az írásbeli választ igénylő kérdésre a kérdezett tizenöt napon belül ad választ. A 90. § (3)-(4) bekezdés rendelkezéseit a kérdés esetén is alkalmazni kell.

#### *A sürgősségi javaslat*

- 92. § (1)** Az önálló indítvány előterjesztője javasolhatja az Országgyűlésnek az indítvány sürgős tárgyalását.
- (2) A sürgősségi javaslatot indokolni kell.
- (3) A képviselő által benyújtott sürgősségi javaslatához legalább ötven képviselő támogató aláírása szükséges.

#### *A kivételességi javaslat*

- 93. §** A törvényjavaslat és a határozati javaslat előterjesztője javasolhatja az Országgyűlésnek az indítvány kivételes eljárásban (124-128. §) történő tárgyalását.

#### *A módosító javaslat*

- 94. § (1)** A törvényjavaslathoz, a határozati javaslathoz és a politikai nyilatkozattervezetchez az Országgyűlés bizottsága és az országgyűlési képviselő - a Hárszabályban meghatározott kivételekkel - módosító javaslatot nyújthat be.
- (2) Az előterjesztő a saját indítványához - a 107. § (1) bekezdésében foglalt eset kivételével - módosító javaslatot nem nyújthat be.
- (3) Ha a benyújtott törvényjavaslat vagy határozati javaslat jogszabály vagy országgyűlési határozat módosítására irányul, akkor a módosító javaslat nem terjedhet ki a jogszabály, illetőleg a határozat módosítással nem érintett részeire, kivéve, ha ez a szabályszerű módosító javaslat tartalma miatt nyilvánvalóan szükséges.
- (4) A módosító javaslatot indokolni kell.
- (5) Ha a módosító javaslat a központi költségvetés kiadásának növelését vagy bevételének csökkentését eredményezheti, meg kell benne jelölni a költségvetési egyensúly megőrzése érdekében javasolt megoldást is.

#### *A bizottsági ajánlás*

- 95. § (1)** A kijelölt bizottság az Országgyűlés elnöke által a részére kiadott törvényjavaslathoz, határozati javaslathoz, politikai nyilatkozattervezetchez és jelentéshez -

a törvényjavaslat, a határozati javaslat és a politikai nyilatkozattervezet esetében a benyújtott módosító javaslatokat is értékelő - ajánlást nyújt be az Országgyűlésnek.

(2) A kijelölt bizottságnak a törvényjavaslat általános vitájához készített ajánlásában a bizottság a 101. § (1) bekezdésében és a 97. § (2) bekezdésében foglaltakat is vizsgálja.

(3) A kijelölt bizottság a törvényjavaslat részletes vitájához készített ajánlásában azt is vizsgálja, hogy a törvényjavaslat, a határozati javaslat, illetve a bizottság által támogatott módosító javaslat

a) összhangban áll-e az Alkotmánnyal, továbbá más törvénnyel, illetve beilleszthető-e a hatályos magyar jogrendszerbe,

b) rendelkezései egymással nem ellentétesek-e,

c) megfelel-e a jogszabályszerkesztés és a nyelvhelyesség követelményeinek.

(4) Az Országgyűlés elnöke vagy legalább tizenöt képviselő írásbeli indítványára az Országgyűlés határidőt szabhat a bizottsági ajánlás elkészítésére. A határidőt úgy kell megszabni, hogy a bizottságnak az általános vitára benyújtandó ajánlása elkészítésére legalább tizenöt, a részletes vitára benyújtandó ajánlása elkészítésére legalább harminc nap álljon rendelkezésére.

### *A Költségvetési és az Alkotmányügyi bizottság ajánlása*

**96. § (1)** A költségvetéssel foglalkozó állandó bizottság (a továbbiakban: Költségvetési bizottság) - ha nem kijelölt bizottságként jár el - az Országgyűlés elnöke vagy a kijelölt bizottság felkérésére ajánlást nyújt be, továbbá saját kezdeményezésére ajánlást nyújthat be minden olyan törvényjavaslathoz, határozati javaslathoz és ezekhez kapcsolódó módosító javaslathoz, amelynek a központi költségvetésre jelentős kihatása van.

(2) A Költségvetési bizottság ajánlásában értékeli, hogy a javaslat

a) összhangban van-e a költségvetésre vonatkozó szabályokkal,

b) a költségvetés szempontjából megvalósítható-e, illetőleg hogyan valósítható meg.

(3) Az alkotmányügyi kérdésekkel foglalkozó állandó bizottság (a továbbiakban: Alkotmányügyi bizottság) - ha nem kijelölt bizottságként jár el - az Országgyűlés elnöke vagy a kijelölt bizottság felkérésére ajánlást nyújt be, továbbá saját kezdeményezésére ajánlást nyújthat be minden törvényjavaslathoz, országgyűlési határozati javaslathoz a 95. § (3) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott kérdésekről. Az Alkotmányügyi bizottság szükség szerint módosító javaslatot tesz.

(4) Az e §-ban szabályozott esetekben a Költségvetési, illetőleg az Alkotmányügyi bizottságra a kijelölt bizottságra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

### *A bizottsági tájékoztató*

**96/A. §** Országgyűlési bizottság a kormányzati munka ellenőrzésével, vagy a bizottság működési területét érintő bármely más kérdéssel kapcsolatos - országgyűlési határozati formát nem igénylő - megállapításairól bizottsági tájékoztatót készíthet. A bizottsági tájékoztatót az Országgyűlés elnökének, az országgyűlési bizottságoknak és a képviselőcsoportok vezetőinek meg kell küldeni, ezzel egyidejűleg a képviselők számára hozzáférhetővé kell tenni.

### *Az indítványok szabályszerűsége*

**97. § (1)** Az indítványnak tárgyalásra és határozathozatalra alkalmasnak kell lennie.

(2) A törvényjavaslat és a módosító javaslat indokolásában meg kell jelölni az elfogadása esetén várható társadalmi és (lehetőség szerint számszerűsített) becsült gazdasági hatásokat.

(3) Az Országgyűlés elnöke a hozzá benyújtandó iratokra nézve nyomtatványok alkalmazását rendelheti el.

(4) A nem szabályszerű formában benyújtott indítványt az Országgyűlés elnöke visszautasíthatja.

## ***2. Az önálló indítványok tárgyalása***

### ***A törvényjavaslat tárgyalása***

**98. § (1)** A törvényjavaslatot az Országgyűlés elnökénél kell benyújtani.

(2) Az elnök a törvényjavaslat benyújtását az Országgyűlés következő ülésén bejelenti, megnevezve egyúttal a kijelölt bizottságot.

(3) A képviselő által benyújtott törvényjavaslat csak abban az esetben kerül az Országgyűlés tárgysorozatára, ha azt a kijelölt bizottság támogatja.

(4) A képviselő által benyújtott törvényjavaslatot az Országgyűlés elnöke kiadja a kijelölt bizottságnak, amely harminc napon belül - ha a képviselő sürgős tárgyalást kért, nyolc napon belül - határoz az indítvány tárgysorozatba vételéről. Ha a kijelölt bizottság a tárgysorozatba vételt elutasítja, az önálló indítvány címét, benyújtójának nevét és a bizottsági határozathozatal időpontját az Országgyűlés legközelebbi ülésén a jegyző bejelenti.

(5) Ha a képviselő által benyújtott, és a bizottság által a (4) bekezdés alapján elutasított törvényjavaslat tárgysorozatba vételét a képviselőcsoport nevében annak vezetője kéri, a tárgysorozatba vételről az Országgyűlés - az előterjesztő legfeljebb ötperces felszólalása után - határoz. A tárgysorozatba vétel tárgyában képviselőcsoportonként egy képviselő és az elsőként felszólalásra jelentkezett független képviselő legfeljebb két perc időtartamban felszólalhat, majd az előterjesztő a felszólalásokra legfeljebb két perc időtartamban válaszolhat. Ilyen tárgysorozatba vétel iránti kérelmet minden képviselőcsoport kizárólag a rendes ülészakon, és ülészakonként legfeljebb hat alkalommal nyújthat be, azon az ülészakon, amelyen a törvényjavaslat tárgysorozatba vételét a kijelölt bizottság elutasította.

**99. § (1)** Az előterjesztő kérheti a törvényjavaslat sürgős tárgyalását.

(2) Ha olyan törvényjavaslat sürgős tárgyalását kérték, amelynek elfogadásához a képviselők minősített többségének szavazata szükséges, a sürgősség kérdésében is ugyanolyan többséggel kell határozni.

(3) Ha az Országgyűlés elrendelte a törvényjavaslat sürgős tárgyalását, a törvényjavaslatot - a bizottsági előkészítést is figyelembe véve - legkorábban az elrendelést követő ülésen lehet, legkésőbb a sürgősség elrendelésétől számított harminc napon belül kell napirendre tűzni.

**100. § (1)** Az Országgyűlés - saját döntése alapján - a jelentős törvényjavaslatot két fordulóban - előbb a tervezett törvény elveit, majd a törvényjavaslat kidolgozott szövegét - tárgyalja meg.

(2) Az Országgyűlés a tervezett törvény elveit országgyűlési határozatban állapítja meg, amelynek elfogadásához a tervezett törvény elfogadásához szükséges többség kell.

**101. § (1)** A törvényjavaslat tárgyalása általános vitával nyílik meg. Az általános vita a törvényjavaslat egésze vagy egyes részei szükségességének és szabályozási elveinek,



továbbá részletes vitára bocsáthatóságának megvitatásából áll. A vita kiterjedhet a 95. § (3) bekezdés a) pontjában írtakra is.

(2) Az általános vita megkezdésének napját úgy kell meghatározni, hogy a kijelölt bizottság általános vitát előkészítő ajánlását - amennyiben az nem szóban hangzik el - a képviselők legkésőbb az ülés előtt három nappal kézhez kapják. Sürgős tárgyalás esetén ettől a szabálytól el lehet térni.

(3) A vitában elsőként a törvényjavaslat előterjesztője kap szót, ezután - ha az előterjesztő nem a Kormány volt - a Kormány képviselője. Ezt követően a kijelölt bizottság előadója foglalja össze a bizottság ajánlását, majd - ha van kisebbségi vélemény - a bizottság kisebbsége ismerteti véleményét. Ezek után a ki nem jelölt, de a törvényjavaslat által hatáskörében érintett bizottság elnöke (előadója), majd a képviselőcsoportok tagjai, s ezt követően a független képviselők szólalhatnak fel. Az általános vita lezárását megelőzően az előterjesztőnek viszontválaszra van joga.

**102. § (1)** A törvényjavaslatához módosító javaslatot az általános vita lezárásáig, a módosító javaslatához kapcsolódó további módosító javaslatot a részletes vita lezárásáig lehet benyújtani. A kijelölt bizottság, valamint az Alkotmányügyi bizottság a 96. § (3) bekezdés szerinti eljárásában a záróvita lezárásáig nyújthat be módosító javaslatot. A Házbizottság javaslatára az Országgyűlés a kapcsolódó módosító javaslatok benyújtására ennél rövidebb határidőt szabhat. Ezek a szabályok a 107. § (1) bekezdésében meghatározott módosító javaslatra nem vonatkoznak.

(2) A módosító javaslatot az elnök állásfoglalás céljából kiadja a kijelölt bizottságnak.

(3) A kijelölt bizottság a módosító javaslatokat értékeli, és állást foglal, hogy azokat támogatja-e vagy sem. A bizottság a részletes vitát előkészítő ajánlásában terjeszti az Országgyűlés elé a módosító javaslatokat.

(4) A kapcsolódó módosító javaslatot az elnök kiadja a kijelölt bizottságnak véleményezésre. A bizottság a benyújtott kapcsolódó módosító javaslatokról - a (3) bekezdésben meghatározott módon - kiegészítő ajánlásban tájékoztatja az Országgyűlést.

(5) Az első helyen kijelölt bizottság valamennyi módosító (kapcsolódó módosító) javaslatról állást foglal.

**103. § (1)** Az előterjesztő a törvényjavaslatát a zárószavazás megkezdéséig bármikor visszavonhatja, a részletes vita lezárása után azonban ehhez az Országgyűlés hozzájárulása szükséges. Visszavontnak kell tekinteni azt a törvényjavaslatot, amely helyett az előterjesztő új változatot nyújtott be. Az új változatban előterjesztett törvényjavaslatra az újonnan benyújtott javaslatra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(2) Az előterjesztő az (1) bekezdésben meghatározott szabályok szerint a javaslatot átdolgozásra visszakérheti. Sürgősséggel kell megtárgyalni az átdolgozott törvényjavaslatot, ha az Országgyűlés az átdolgozásra visszakért törvényjavaslat tárgyalását már megkezdte, és az előterjesztő az átdolgozott törvényjavaslatot a visszakérést követő három hónapon belül benyújtja.

(3) A módosító javaslat (kapcsolódó módosító javaslat) előterjesztője módosító javaslatát a részletes vita lezárásáig megváltoztathatja, és a szavazás megkezdéséig bármikor visszavonhatja. Ez a visszavonás nem érinti a visszavont módosító javaslatához kapcsolódó módosító javaslat érvényességét. Ha a visszavont módosító javaslatot más a saját javaslataként változatlanul fenntartja, s a visszavonás után azt bejelenti, a javaslat tovább tárgyalható.

(4) A módosító javaslat (kapcsolódó módosító javaslat) megváltoztatására a benyújtására meghatározott szabályok irányadók.

**104. § (1)** Az általános vita lezárása után az Országgyűlés dönt arról, hogy a törvényjavaslatot részletes vitára bocsátja-e.

(2) Ha a törvényjavaslathoz az általános vita lezárásáig módosító javaslatot nem terjesztettek elő, az elnök figyelmezteti az Országgyűlést, hogy részletes vitára nem kerül sor. Ha a figyelmeztetést követően felszólalásra senki sem jelentkezett, az általános vita lezárása után a törvényjavaslat elfogadásáról kell dönteni.

(3) Ha az Országgyűlés a törvényjavaslatot nem bocsátja részletes vitára, azt az előterjesztő harminc napon belül, átdolgozva benyújthatja. E határidő elmulasztása esetén a törvényjavaslatot visszavontnak kell tekinteni.

**105. § (1)** A részletes vita a törvényjavaslat módosításokkal érintett rendelkezéseinek és a bizottság ajánlásának megvitatásából áll.

(2) A vitát - a rendelkezések sorrendjének betartásával - minden önálló rendelkezésre vonatkozóan, végül pedig a bevezetésre és a címre vonatkozóan kell megnyitni és lezárni.

(3) A részletes vitában kizárólag a módosító javaslathoz vagy a módosító javaslattal érintett részhez lehet hozzászólni.

(4) Az Országgyűlés a vita során a korábban meghatározott tárgyalási sorrendet megváltoztathatja; elrendelheti több részletrendelkezés tárgyalásának összekapcsolását, illetőleg az ugyanazon tárgyat érintő különböző módosító javaslatok vitáját elkülönítheti.

**106. § (1)** A részletes vita lezárása után a módosító javaslatokról történő szavazás következik. Szavazni csak arról a módosító javaslatról (kapcsolódó módosító javaslatról) kell,

a) amely elnyerte a kijelölt - több kijelölt bizottság esetén bármelyik - bizottság jelen lévő tagjai egyharmadának támogatását, vagy

b) amelyet a kijelölt bizottság nyújtott be, vagy

c) amelyről a szavazást a képviselőcsoport vezetője kérte.

(2) Az (1) bekezdés c) pont szerinti jogával egy képviselőcsoport vezetője egy döntési javaslat határozathozatalakor legfeljebb három alkalommal élhet. Szavazást az Országgyűlés elnökéhez benyújtva, írásban lehet kérni, legkésőbb annak az ülésnek a megnyitása előtt egy órával, amely ülés tervezett napirendjén szerepel az adott törvényjavaslathoz érkezett módosító (kapcsolódó módosító) javaslatokról történő szavazás.

(3) Azokról a módosító javaslatokról (kapcsolódó módosító javaslatokról), amelyekkel az előterjesztő egyetért, az Országgyűlés egy szavazással szavaz. Bármely képviselőcsoport vezetője, továbbá, ha nem a Kormány az előterjesztő, akkor a Kormány is írásban kérheti, hogy legfeljebb három módosító javaslatról (kapcsolódó módosító javaslatról) az Országgyűlés külön szavazzon.

(4) Az előterjesztő írásban tájékoztatja a képviselőcsoportok vezetőit, továbbá, ha nem a Kormány az előterjesztő, akkor a Kormányt is arról, hogy mely módosító javaslatokkal (kapcsolódó módosító javaslatokkal) ért egyet. E tájékoztatást legkésőbb azt az ülést megelőző második munkanapon kell megküldeni, amely ülés tervezett napirendjén szerepel az adott törvényjavaslathoz érkezett módosító (kapcsolódó módosító) javaslatokról történő szavazás. Az előterjesztő álláspontját a képviselők számára ugyanilyen határidővel hozzáférhetővé kell tenni. Bármely képviselőcsoport vezetője, illetve, ha nem a Kormány az előterjesztő, akkor a Kormány legkésőbb az előterjesztő tájékoztatásától számított egy napon belül az Országgyűlés elnökéhez benyújtva, írásban kérheti, hogy valamely módosító javaslatról (kapcsolódó módosító javaslatról) az Országgyűlés külön szavazzon.

(5) Ha a zárószavazásra a részletes vitát követő szavazás lezárásától számított öt napon belül kerül sor, az előterjesztő a részletes vita lezárása után tájékoztatja az Országgyűlést arról, hogy mely módosító javaslatokkal (kapcsolódó módosító javaslatokkal) ért egyet. Az előterjesztői tájékoztatást követően azonnal bármely képviselőcsoport vezetője, továbbá, ha nem a Kormány az előterjesztő, akkor a Kormány is kérheti, hogy valamely módosító javaslatról (kapcsolódó módosító javaslatról) az Országgyűlés külön szavazzon. Az eljárás során az 56. § rendelkezéseit azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az elnök köteles elrendelni a tárgyalási szünetet.

(6) Ha a törvényjavaslat adott részéhez több módosító javaslatot nyújtottak be, a szavazás során - lehetőség szerint - a következő sorrendben kell szavazni:

a) az adott rész elhagyását javasoló,

b) tartalmilag több módosítást magában foglaló módosító (kapcsolódó módosító) javaslat,

c) egyéb módosító (kapcsolódó módosító) javaslat.

(7) A módosítással érintett rendelkezések feletti szavazás során a törvényjavaslat eredeti szövegéről nem kell szavazni.

(8) A részletes vita és a módosítással érintett rendelkezések feletti szavazás után - legkorábban e szavazást követő öt nap elteltével - zárószavazást kell tartani a törvényjavaslat egészéről. Elfogadott módosító (kapcsolódó módosító) javaslat hiányában a zárószavazást a módosító javaslatokról történő szavazást követően meg lehet tartani.

(9) A módosítással érintett rendelkezések feletti szavazást követően - legkésőbb a zárószavazást megelőző második munkanapon - a zárószavazásra bocsátandó egységes javaslatot - az előterjesztő ellenjegyzésével - a képviselőcsoport-vezetőknek, az Alkotmányügyi bizottságnak és a kijelölt bizottságnak meg kell küldeni, a képviselők számára hozzáférhetővé kell tenni.

**107. § (1)** A zárószavazás megkezdése előtt módosító javaslatot lehet benyújtani bármely - korábban megszavazott - rendelkezéshez kapcsolódóan, ha a megszavazott rendelkezés nincs összhangban az Alkotmánnyal vagy más törvénnyel, a törvényjavaslat már megszavazott rendelkezésével, vagy a törvényjavaslat módosítással nem érintett valamely rendelkezésével. Zárószavazás előtti módosító javaslatot az előterjesztő is benyújthat. Zárószavazás előtti módosító javaslatot írásban lehet benyújtani legkésőbb annak az ülésnapnak a megnyitása előtt egy órával, amely ülésnap napirendjén szerepel az adott törvényjavaslat zárószavazása.

(2) A zárószavazás előtti módosító javaslatot az elnök az Alkotmányügyi bizottságnak adja ki. A költségvetési, pótköltségvetési, zárszámadási, illetve költségvetést módosító törvényjavaslathoz benyújtott zárószavazást megelőző módosító javaslatot az elnök a Költségvetési bizottságnak is kiadja.

(3) A zárószavazás megkezdése előtt a zárószavazás elhalasztását javasolhatja a kijelölt bizottság, illetve az Alkotmányügyi bizottság, amennyiben az (1) bekezdésben meghatározott módosító javaslatot kíván benyújtani. A zárószavazás elhalasztásáról - a javaslattevő indokainak meghallgatása után - az Országgyűlés vita nélkül határoz.

(4) A törvényjavaslat záró vitája az (1) bekezdés szerinti módosító javaslatok megtárgyalásából áll. A tárgyalásra, a vitára és a szavazásra a 105-106. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy amennyiben nem a Kormány az előterjesztő, akkor nyilatkoznia kell, hogy egyetért-e a törvényjavaslat elfogadásával. A zárószavazást megelőzően benyújtott módosító javaslat esetén a zárószavazást csak a törvényjavaslat záró vitája után lehet megtartani.

(5) Ha a zárószavazás során minősített többséget igénylő döntés is szükséges, akkor a zárószavazást két részletben kell lefolytatni úgy, hogy először a minősített többséget igénylő döntést kell meghozni. A szükséges minősített többség hiányában az 56. § rendelkezéseit azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az elnök köteles elrendelni a tárgyalási szünetet.

**107/A. §** Zárószavazás újból nem rendelhető el, illetve a zárószavazás elhalasztására - a 107. § (3) bekezdésében meghatározott okból - legfeljebb egy alkalommal kerülhet sor. A 107. § (1) bekezdésében meghatározott határidő letelte után új módosító javaslat nem nyújtható be.

#### **107/B. §**

**108. § (1)** Az Országgyűlés által elfogadott törvényt az Országgyűlés elnöke tizenöt napon belül aláírja, majd haladéktalanul megküldi a köztársasági elnöknek.

(2) Az Országgyűlés felkérheti az Országgyűlés elnökét, hogy a köztársasági elnöktől a törvény sürgős kihirdetését kérje. Erről az Országgyűlés vita nélkül határoz.

**109. § (1)** Az Országgyűlés által elfogadott, de a köztársasági elnök által még alá nem írt népszavazással történő megerősítését legkésőbb a zárószavazás befejezésekor, írásban lehet kérni. Az Országgyűlés a zárószavazást követő ülésen a határozati javaslat tárgyalására vonatkozó rendelkezések (112. §) szerint határoz a népszavazásra bocsátásról.

(2) Ha az Országgyűlés elrendelte a törvény népszavazásra bocsátását, a törvényt akkor kell a köztársasági elnökhöz aláírásra megküldeni, ha azt a népszavazás megerősítette.

**110. § (1)** Ha a köztársasági elnök a kihirdetésre megküldött törvényt aláírás előtt észrevételeinek közlésével megfontolás végett visszaküldi, azt az Országgyűlés legkésőbb hatvan napon belül napirendjére tűzi.

(2) A köztársasági elnök átiratát az Országgyűlés elnöke kiadja az Alkotmányügyi, valamint a kijelölt bizottságnak. Az eljárásra ezt követően a 107. § (2) és (4) bekezdéseit kell megfelelően alkalmazni.

**111. §** Ha a köztársasági elnök az Alkotmánybíróság által alkotmányellenesnek nyilvánított rendelkezés miatt visszaküldi a törvényt az Országgyűlésnek, az Országgyűlés elnöke felhívja az Alkotmányügyi Bizottságot és a kijelölt bizottságot az Alkotmánybíróság határozatának megfelelő módosító javaslat előterjesztésére. Az eljárásra ezt követően a 107. § (2) és (4) bekezdéseit kell megfelelően alkalmazni.

### ***A határozati javaslat tárgyalása***

**112. § (1)** A határozati javaslat tárgyalására a 98-99., 101-108. §-okat a (2)-(3) bekezdésben meghatározott eltérésekkel kell megfelelően alkalmazni.

(2) Az Országgyűlés határozatát a hivatalos lapban közzé kell tenni. A határozatokat az elnök és a soros jegyzők írják alá. E határozatok közzétételéről az Országgyűlés elnöke gondoskodik.

(3) A zárt ülésen hozott határozat közzétételéről az Országgyűlés esetenként dönt.

### ***A politikai nyilatkozattervezet tárgyalása***

**113. § (1)** A politikai nyilatkozattervezet tárgyalására a 98-99., 101-108. §-okat kell megfelelően alkalmazni.

(2) A politikai nyilatkozat közzétételének módjáról az Országgyűlés esetenként dönt.

### *A jelentés tárgyalása*

**114. § (1)** A jelentés tárgyalására a 98-99., 101-103. §-okat kell megfelelően alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy az előterjesztéshez módosító javaslatot nem lehet tenni. A jelentésnek csak általános vitája van, amely a jelentésben foglalt megállapítások, intézkedések megalapozottságáról folyik.

(2) A jelentés elfogadásáról az Országgyűlés határozattal dönt.

### *Az interpelláció és a kérdés tárgyalása*

**115. § (1)** Akihez az Alkotmány szerint interpelláció vagy kérdés intézhető, köteles az interpellációt vagy kérdést személyesen, kivételesen helyettese útján megválaszolni.

(2) Az interpellációt az Országgyűlés elnökénél kell benyújtani. Az interpellációnak tartalmaznia kell a vele kapcsolatos tények és körülmények közlését.

(3) Az Országgyűlés ülésének napirendjében feltüntetett időpontban az interpelláció és kérdés tárgyalására hetente legalább kilencven percet kell biztosítani. Az interpellációkat és kérdéseket benyújtásuk időrendjében kell napirendre tűzni. Valamennyi képviselőcsoport számára lehetővé kell tenni, hogy legalább egy - általa benyújtott - interpelláció és kérdés tárgyalására sor kerüljön. A Házbizottság a független képviselők létszámát figyelembe véve biztosítja az interpellációk és kérdések feltételének lehetőségét számukra.

(4) Ha az interpelláció az egész Kormány működését érinti, a miniszterelnök válaszol, ha több minisztert érint vagy az érintett miniszter személye kérdéses, a miniszterelnök jelöli ki a válaszadó minisztert.

**116. § (1)** Az Országgyűlés csak azt az interpellációt tárgyalhatja, amelyet az ülésnapot legalább négy nappal megelőző munkanapon déli 12 óráig benyújtottak.

(2) A képviselő az interpellációt legkésőbb az interpelláció elhangzásáig visszavonhatja. Ha a képviselő az interpelláció elhangzásának a napirend szerint várható időpontjában nincs jelen, s távolmaradását előzetesen indokolva nem mentette ki, az interpellációt visszavontnak kell tekinteni. Kimentés esetén az interpelláció elmondására az elnök új időpontot tűz ki.

(3) Az interpelláció három perc időtartam alatt terjeszthető elő. A válaszra négy perc, a válasz elfogadásával kapcsolatos nyilatkozattételre egy perc áll rendelkezésre. E határidők túllépésekor az elnök - a szövegvonás okának közlésével - megvonja a szót.

(4) Az elmondott interpelláció nem tartalmazhat olyan új tény, amelyet az interpelláció írott szövege nem tartalmazott. Ettől eltérni csak az interpellált egyetértésével lehet.

**117. § (1)** Minden interpellációra az Országgyűlés ülésén kell választ adni. Az interpellált megindokolt kérésére az Országgyűlés - vita nélküli szavazással - engedélyezheti, hogy harminc napon belül írásban válaszoljon. Ebben az esetben a kérést és a választ az Országgyűlés jegyzőkönyvébe kell foglalni.

(2) Az írásban megadott választ az interpelláló képviselőnek és az Országgyűlés elnökének kell eljuttatni. Az Országgyűlés elnöke gondoskodik az írásban adott válasznak a képviselőkhöz való eljuttatásáról. A válasz benyújtását követő ülésen az interpellációt tárgyalni kell.

(3) A válasz után - az írásban adott válasz esetében is - az interpelláló képviselőnek viszontválaszra van joga, amely nem terjedhet túl az interpellációra adott válasz értékelésén, illetőleg az értékelés indokolásán. Ha a képviselő a választ nem fogadja el, a válasz elfogadásáról az Országgyűlés dönt.

(4) Ha az Országgyűlés a választ elutasította, az interpellációt a hatáskörrel rendelkező bizottságnak kell kiadni. Az interpelláció tárgyalását az Országgyűlés a bizottsági jelentés beérkezését követően a következő ülésén napirendre tűzi, és a bizottság javaslata alapján a következő döntések egyikét hozza:

- a) utólag helyesnek ítéli az interpellációra adott választ;
- b) elfogadja a bizottság ülésén az interpellált által kiegészített választ;
- c) megerősíti korábbi elutasító döntését, és a bizottságot intézkedési javaslat kidolgozására kéri fel.

**118. § (1)** A kérdés benyújtására és megválaszolásának elintézésére a 115. § és a 117. § rendelkezéseit a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

- a) csak az a kérdés tárgyalható, amelyet az ülésnapot megelőző munkanapon déli 12 óráig benyújtottak;
- b) a kérdés elmondására és a válaszra egyaránt két perc áll rendelkezésre;
- c) kérdés esetében a képviselőnek viszontválaszra nincs joga, és az Országgyűlés a válasz elfogadásáról nem határoz.

(2) Az (1) bekezdés b) pontja szerinti idő túllépésekor az elnök megvonja a szót.

#### *Az azonnali kérdések és válaszok órája*

**119. § (1)** Az Országgyűlés ülésén a napirendben feltüntetett időpontban hetente legalább hatvan percet kell biztosítani kérdés közvetlen feltevésére és megválaszolására (azonnali kérdések órája).

(2) Az azonnali kérdések órájának napján legkésőbb az ülésnap megnyitását megelőzően egy órával bármely képviselőcsoport vezetője a tárgy feltüntetésével kérheti, hogy az általa megjelölt képviselő az azonnali kérdések órájának keretében kérdést tehessen fel.

(3) Az azonnali kérdések órájában az első körben az ellenzéki képviselőcsoportok a létszámuk sorrendjében tehetik fel a kérdéseiket, míg az ezt követő körökben valamennyi képviselőcsoport ugyanilyen sorrendben teheti fel a kérdéseit.

(4) Az azonnali kérdések órájában az Alkotmány szerint válaszadásra kötelezettek kötelesek az ülésteremben tartózkodni. A válaszadásra kötelezett halaszthatatlan közfeladata ellátása esetén előzetesen tájékoztatja az Országgyűlés elnökét, és megjelöli a helyette válaszadásra feljogosított személyt.

(5) Ha a miniszterelnök vagy a miniszter nem személyesen válaszol, a képviselő személyes válaszadást kérhet. Ebben az esetben a megkérdezett legkésőbb a harmadik soron következő azonnali kérdések órájában köteles személyesen válaszolni. Ezen határidő alatt a kérdést a képviselőcsoport vezetője csak olyan helyre sorolhatja, ahol annak feltételére lehetőség nyílik, ellenkező esetben a személyes válaszadás kötelezettsége megszűnik.

(6) A kérdés elmondására és a válaszadásra két-két perc áll rendelkezésre. A képviselőnek és a megkérdezettnek egyperces viszontválaszra van joga. Az utolsó szó joga a megkérdezettnek illeti meg. A határidők túllépésekor az elnök megvonja a szót.

(7) Valamennyi képviselőcsoport számára lehetővé kell tenni, hogy legalább egy kérdés feltevésére és megválaszolására sor kerüljön.

#### **4. fejezet**

## KÜLÖNLEGES ELJÁRÁSOK

### *A költségvetési, a pótköltségvetési és a zárszámadási törvényjavaslatokra vonatkozó eljárás*

**120. § (1)** A Magyar Köztársaság költségvetéséről szóló törvényjavaslat (a továbbiakban: költségvetési törvényjavaslat), a pótköltségvetési törvényjavaslat és a központi költségvetés végrehajtásáról (a továbbiakban: zárszámadás) szóló törvényjavaslat tárgyalásakor és határozathozatalakor a Hárszabály általános rendelkezéseit a 120-121. §-okban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A költségvetési, a pótköltségvetési, a zárszámadási törvényjavaslatot minden bizottság külön véleményezi. A bizottságok véleményét a Költségvetési bizottság foglalja össze és terjeszti az Országgyűlés elé.

(3) A központi költségvetés bevételeinek és kiadásainak fejezetenkénti összegére, főösszegére, továbbá a költségvetési hiány, illetve többlet mértékére, valamint a központi költségvetés általános tartalékának összegére kizárólag a Költségvetési bizottság nyújthat be módosító javaslatot.

(4) A költségvetési törvényjavaslat 121. § (3) bekezdése szerinti határozathozatalát megelőző vitában és a pótköltségvetési törvényjavaslat vitájában benyújtható módosító javaslatokra a 94. § (5) bekezdését nem kell alkalmazni.

(5) A központi költségvetés bevételi és kiadási előirányzatainak változtatására, új előirányzat megállapítására irányuló módosító (kapcsolódó módosító) javaslatban meg kell jelölni, hogy az rendes vagy rendkívüli bevételnek, illetve kiadásnak minősül.

(6) A költségvetési, pótköltségvetési és zárszámadási törvényjavaslat részletes vitájában a 105. § (2) bekezdésében foglalt, a rendelkezések sorrendjére vonatkozó előírásokat nem kell alkalmazni.

(7) A központi költségvetés egyes bevételi és kiadási előirányzataira elfogadott több módosító javaslat, továbbá a fejezeteken belüli rendes és rendkívüli bevételi és kiadási előirányzatok közötti átcsoportosításra elfogadott módosító javaslatok számszaki átvezetését az egységes javaslat [106. § (9) bekezdés] tartalmazza, kivéve a normatív támogatásokkal érintett előirányzatokat, melyekre a 107. §-ban foglaltak az irányadók.

**121. § (1)** A költségvetési törvényjavaslat sürgős tárgyalását nem lehet kérni.

(2) A Költségvetési bizottság - az Országgyűlésnek november 30-ig meghozandó, a következő évre vonatkozó költségvetési törvényjavaslat központi költségvetési fejezeteinek bevételi és kiadási főösszegéről, a hiány és többlet mértékéről történő határozathozatalát megelőzően - a részletes vitát előkészítő ajánlásának, valamint kiegészítő ajánlásának I. részében azokat a módosító javaslatokat és bizottsági állásfoglalásokat teszi közzé, amelyek a költségvetési törvényjavaslatnak a központi költségvetés bevételeinek és kiadásainak fejezetenkénti összegét és főösszegét, továbbá a költségvetési hiány, illetve többlet mértékét érintik. Az e kérdéseket nem érintő módosító javaslatokat - azok szövegszerű ismertetése nélkül - az ajánlások II. részében kell feltüntetni.

(3) Az Országgyűlés november 30-ig dönt a (2) bekezdés szerinti ajánlások I. részében foglalt módosító (kapcsolódó módosító) javaslatokról; nem dönt az ajánlás, kiegészítő ajánlás II. részében felsorolt módosító (kapcsolódó módosító) javaslatokról.

(4) Az (3) bekezdés szerinti határozathozatal során a módosító javaslatokról való döntést követően, annak figyelembevételével, illetve eredményeként a Költségvetési bizottság módosító javaslatot készít a központi költségvetés általános tartalékának

összegére, majd a központi költségvetés bevételeinek és kiadásainak fejezetenkénti összegére, a főösszegére, továbbá a hiány, illetve többlet mértékére, a hiány finanszírozására (a többlet felhasználására). Erről a javaslatról az Országgyűlés haladéktalanul, vita nélkül határoz.

(5) A (4) bekezdésben meghatározott módosító javaslat tartalmazza a 120. § (7) bekezdésében foglalt szempontok szerinti számszaki átvezetéseket.

(6) A határozathozatalt követő három napon belül a Költségvetési bizottság tájékoztatja az Országgyűlést a költségvetési törvényjavaslat azon részeiről, amelyekről az Országgyűlés határozott.

(7) A (6) bekezdés szerinti tájékoztatást követően sor kerül a részletes vita újbóli megnyitására. A tájékoztatást követő nyolc napon belül a fejezetek bevételi, kiadási főösszegét, a hiány, illetve a többlet mértékét nem érintő kapcsolódó módosító javaslatot lehet benyújtani.

(8) Az újból megnyitott részletes vita lezárását követően a Költségvetési bizottság újabb ajánlást készít, amely tartalmazza az Országgyűlés (4) bekezdés szerinti határozathozatalával nem érintett módosító javaslatokat, valamint a részletes vita újbóli megnyitása után beérkezett módosító javaslatokat, kapcsolódó módosító javaslatokat.

#### ***Az Országgyűlés hatáskörébe tartozó nemzetközi szerződésekre vonatkozó eljárás***

**122. §** (1) Az Országgyűlés hatáskörébe tartozó nemzetközi szerződésekkel (a továbbiakban: nemzetközi szerződéssel) kapcsolatos eljárásokban a Hárszabály általános rendelkezéseit a 122-123. §-okban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A nemzetközi szerződés aláírása előtt a Kormánynak az aláírással kapcsolatos megkeresése tárgyában - a nemzetközi szerződés által hatáskörében érintett bizottság állásfoglalását kikérve - a külügyekkel foglalkozó bizottságok foglalnak állást.

(3) A nemzetközi szerződés megerősítése, az ahhoz való csatlakozás vagy annak elfogadása, nemzetközi szerződés módosítása, valamint nemzetközi szervezethez való csatlakozás, illetve onnan való kilépés tárgyában a határozati javaslatot - a szerződés, illetve nemzetközi szervezet alapszabályának szövegét mellékelve - a Kormány terjeszti elő.

(4) A határozati javaslatához a szerződés tárgya szerinti hatáskörrel rendelkező bizottság készít ajánlást.

(5) A határozati javaslatnak az aláírt nemzetközi szerződés szövegét tartalmazó részéhez módosító javaslatot nem lehet benyújtani.

**123. §** (1) A nemzetközi szerződés kihirdetése iránti törvényjavaslatot - amelynek része a megkötött szerződés - a Kormány terjeszti elő.

(2) A törvényjavaslatához a szerződés tárgya szerint hatáskörrel rendelkező bizottság készít ajánlást.

(3) A törvényjavaslatnak a megkötött nemzetközi szerződés szövegét tartalmazó részére módosító javaslatot nem lehet benyújtani.

#### ***A kivételes eljárás***

**124. §** (1) Az előterjesztő a törvényjavaslat vagy határozati javaslat (a továbbiakban e címben együtt: törvényjavaslat) benyújtásakor kérheti a kivételes eljárásban történő tárgyalást.

(2) Ha az Alkotmány értelmében a törvény elfogadásához az országgyűlési képviselők, illetve a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges, továbbá



a Magyar Köztársaság éves költségvetéséről, annak módosításáról, végrehajtásáról, valamint a pótköltségvetésről szóló törvényjavaslat tárgyalásánál kivételes eljárás nem kérhető.

(3) Ha a Kormány az általa benyújtott előterjesztés kivételes eljárású tárgyalása során javasolja, hogy az előterjesztés feletti szavazás egyben bizalmi szavazás is legyen, akkor a kivételes eljárást azonnal meg kell szakítani, és a törvényjavaslat tárgyalását az általános rendelkezéseknek, illetőleg a 134. §-nak megfelelően újra meg kell kezdeni.

(4) A kivételes eljárás során a törvényjavaslat benyújtására, illetve tárgyalására irányadó általános rendelkezéseket a 124-128. §-okban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

**125. § (1)** A kivételes eljárásban történő tárgyalásról - az előterjesztő esetleges felszólalása után - az Országgyűlés vita nélkül határoz. A kivételes eljárásban történő tárgyalás elfogadásához a jelenlevő országgyűlési képviselők négyötödének szavazata szükséges.

(2) A kivételes eljárásban tárgyalandó törvényjavaslat sürgős tárgyalását a törvényjavaslat benyújtásakor kell kérni. A sürgősség tárgyában történő határozathozatalra az (1) bekezdés irányadó.

(3) A kivételes eljárás elrendelése után az Országgyűlés elnöke nyomban kijelöli azt a bizottságot, amely a törvényjavaslat vitáját lefolytatja.

**126. § (1)** A kivételes eljárást elrendelő határozat meghozatalát követő huszonegy napon belül lehet a törvényjavaslatához módosító javaslatot előterjeszteni.

(2) Sürgős tárgyalás esetén a módosító javaslatok benyújtásának határideje a sürgősségről hozott országgyűlési határozat meghozatalától számított nyolc nap.

(3) A módosító javaslatok benyújtására meghatározott határidő lejártá után, a bizottsági vita lezárásáig csak a korábban benyújtott módosító javaslatokhoz kapcsolódóan lehet módosító javaslatot betervezni. Ezt a rendelkezést a kijelölt bizottságra nem kell alkalmazni.

**127. § (1)** A kijelölt bizottság véleményezi a törvényjavaslatot, és dönt a módosító javaslatok támogatásáról.

(2) A bizottság ülésén az országgyűlési képviselők felszólalhatnak.

**128. § (1)** A törvényjavaslat kivételes és sürgős tárgyalása esetén a kijelölt bizottság a módosító javaslatok benyújtására nyitva álló határidő leteltét követő harminc napon belül lefolytatja a vitát. A vita lezárását követő ülésen a törvényjavaslatot az Országgyűlés napirendjére kell tűzni.

(2) Az ülésen való tárgyalás során először a törvényjavaslat előterjesztője, majd - amennyiben a törvényjavaslatot nem a Kormány terjesztette elő - a Kormány képviselője szólal fel. Ezt követően a kijelölt bizottság képviselője ismerteti a bizottság ajánlását. A képviselőcsoportok álláspontját csoportonként egy-egy képviselő fejtheti ki. A független képviselők közül az elsőként szólásra jelentkezett nyilváníthat véleményt. Az előterjesztőnek a határozathozatal előtt viszontválaszra van joga.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott felszólalások után az Országgyűlés egy szavazással dönt a kijelölt bizottság által támogatott módosító javaslatokról.

(4) A 106. § (8) bekezdése szerinti ötnapos határidőt és a 107. §-ban foglalt rendelkezéseket kivételes eljárás esetén csak az Alkotmányügyi bizottság javaslatára kell alkalmazni.

### *A politikai vita*

**129. § (1)** A Kormány vagy a képviselők legalább egyötödének írásbeli indítványára - az indítványban megjelölt átfogó politikai témakörben - az Országgyűlés vitát tart. Ilyen indítványt kizárólag a rendes ülészakon lehet benyújtani és tárgyalni. Minden képviselő ülészakonként legfeljebb két politikai vita tartására irányuló indítványt támogathat.

(2) A politikai vitát az Országgyűlés az indítvány benyújtásától számított tizennégy napon túl és huszonnyolc napon belül tartja meg.

(3) A politikai vita tárgyalására az 53. § alkalmazásával időkeretet kell szabni; az időkeret négy óránál kevesebb nem lehet. A politikai vita a Kormány nyilatkozatával kezdődik, és a Kormány viszontválaszával zárul.

#### *A mentelmi ügyek intézése*

**130. § (1)** Az országgyűlési képviselők mentelmi ügyeinek intézése során a Hárszabály általános rendelkezéseit a 130-131. §-okban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) Az Országgyűlés elnöke a mentelmi jog felfüggesztésére irányuló indítványt [az országgyűlési képviselők jogállásáról szóló 1990. évi LV. törvény (a továbbiakban: Já.tv.) 5. § (2)-(3) bekezdés], a mentelmi jog megsértését kifogásoló bejelentést [Já.tv. 6. § (2) bekezdés] haladéktalanul átadja megvizsgálásra az Országgyűlés mentelmi és összeférhetlenségi ügyekkel foglalkozó állandó bizottságának (a továbbiakban: Mentelmi bizottság), és erről az Országgyűlést, valamint az eljárásban érintett képviselőt tájékoztatja. Ha az Országgyűlés nem ülésezik, az Országgyűlés elnöke dönt arról, hogy a mentelmi ügy elbírálása céljából szükség van-e rendkívüli ülészak vagy rendkívüli ülés összehívására.

(3) A Mentelmi bizottság elnöke a mentelmi ügy tárgyalásáról, idejéről és helyéről köteles az érintett képviselőt és a volt képviselőt értesíteni. Ha a képviselő és a volt képviselő megjelenik, kérésére meg kell őt hallgatni, de a Mentelmi bizottság ülésén egyébként - kivéve a képviselő mentelmi joga megsértése tárgyában tartott ülést - nem lehet jelen.

(4) A Mentelmi bizottság a mentelmi ügyeket zárt ülésen tárgyalja.

(5) A Mentelmi bizottság az ügy kézhezvételétől számított harminc napon belül

a) a mentelmi jog megsértése ügyében javaslatot tesz az Országgyűlés elnökének;

b) a mentelmi jog felfüggesztésére irányuló indítvány tárgyában határozati javaslatot nyújt be az Országgyűlésnek.

(6) A mentelmi ügyben benyújtott határozati javaslatához más bizottság nem nyújthat be ajánlást.

**131. § (1)** Az Országgyűlés a képviselő és a volt képviselő mentelmi ügyében benyújtott határozati javaslatot sürgősséggel tárgyalja.

(2) A határozati javaslatához módosító javaslatot nem lehet fűzni, arról az Országgyűlés vita nélkül határoz. A határozathozatal előtt a képviselő felszólalhat.

(3) A mentelmi jog felfüggesztése tárgyában hozott döntéshez a jelen lévő képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

#### *Az összeférhetlenségi ügyek intézése*

**131/A. § (1)** Az országgyűlési képviselők összeférhetlenségi ügyeinek intézése során a Hárszabály általános rendelkezéseit a 131/A-131/E. §-okban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) a) Az Országgyűlés elnöke a képviselői összeférhetlenség kimondására irányuló képviselői indítványt [Já.tv. 20. § (2) bekezdés], a Já.tv. 17. §-ban meghatározott összeférhetlenségről hozott jogerős ítéletről vagy jogerős határozatról szóló tájékoztatást

[Já.tv. 20. § (3) bekezdés], a képviselői összeférhetlenségi eljárás megindítására irányuló képviselői kezdeményezést [Já.tv. 20. § (4) bekezdés], valamint a képviselői összeférhetlenségre vonatkozó bejelentést [Já.tv. 20. § (5) bekezdés] haladéktalanul átadja megvizsgálásra a Mentelmi bizottságnak, és erről - a *b*) pontban foglaltak figyelembevételével - az Országgyűlést, valamint az eljárásban érintett képviselőt tájékoztatja. Ha az Országgyűlés nem ülésezik, az Országgyűlés elnöke dönt arról, hogy az összeférhetlenségi ügy elbírálása céljából szükség van-e rendkívüli ülészak vagy rendkívüli ülés összehívására.

*b*) A képviselői összeférhetlenségre vonatkozó bejelentésről az elnök csak akkor tájékoztatja az Országgyűlést, ha az megfelel a Já.tv. 20. § (5) bekezdésében foglalt alaki és tartalmi feltételeknek. Ezt a Mentelmi bizottság elnöke állapítja meg, és erről haladéktalanul tájékoztatja az Országgyűlés elnökét és a Mentelmi bizottság tagjait.

(3) A Já.tv. 17. §-ban meghatározott összeférhetlenségről hozott jogerős ítéletről vagy jogerős határozatról szóló tájékoztatás esetén a Mentelmi bizottság elnöke határozati javaslat benyújtásával kezdeményezi és haladéktalanul elrendeli az összeférhetlenségi eljárás megindítását. A határozati javaslatnak tartalmaznia kell, hogy az összeférhetlenség kimondásával egyidejűleg a képviselői megbízatás megszűnik. A határozati javaslat visszavonására a Mentelmi bizottság hozzájárulásával kerülhet sor.

(4) *a*) A Mentelmi bizottság elnöke a képviselői összeférhetlenség kimondására irányuló képviselői indítvány esetén haladéktalanul elrendeli határozati javaslat benyújtásával az összeférhetlenségi eljárás megindítását. A határozati javaslat visszavonására a Mentelmi bizottság hozzájárulásával kerülhet sor.

*b*) Amennyiben az érintett képviselő vitatja összeférhetlensége fennállását, úgy az eljárásra a továbbiakban a 131/B. § (3)-(7) bekezdéseit és a 131/C. §-t kell megfelelően alkalmazni.

(5) A Mentelmi bizottság elnöke a képviselői összeférhetlenségi eljárás megindítására irányuló képviselői kezdeményezés esetén felszólítja az érintett képviselőt, hogy 5 napon belül nyilatkozzon összeférhetlensége fennállásáról, illetve kezdeményezze az összeférhetlenség megszüntetését. Ha a képviselő az utóbbi megtörténtét bejelenti a Mentelmi bizottság elnökének, akkor az elnök nem rendeli el az összeférhetlenségi eljárás megindítását, és erről a tényről tájékoztatja az Országgyűlés elnökét.

(6) Ha a képviselő vitatja az összeférhetlenség fennálltát, vagy a felszólítástól számított öt napon belül nem jelenti be a Mentelmi bizottság elnökének annak tényét, hogy megszüntette, illetve kezdeményezte az összeférhetlenség megszüntetését, illetve ha az összeférhetlenség nem szüntethető meg, a Mentelmi bizottság elnöke haladéktalanul elrendeli az összeférhetlenségi eljárás megindítását.

(7) A Mentelmi bizottság elnöke a képviselői összeférhetlenségre vonatkozó bejelentés esetén megvizsgálja, hogy a bejelentés megfelel-e a Já.tv. 20. § (5) bekezdésében megkívtant alaki feltételeknek. Ha a bejelentés megfelel a feltételeknek, a Mentelmi bizottság elnöke kezdeményezi az összeférhetlenségi eljárás megindítását. Az eljárásra ezt követően a 130/A. § (5)-(6) bekezdéseit kell megfelelően alkalmazni.

(8) Hiányos bejelentés esetén a Mentelmi bizottság elnöke egy esetben - megfelelő határidő kitűzésével - hiánypótlásra hívja fel a bejelentőt.

(9) Ha a bejelentés súlyos mértékben hiányos, vagy a bejelentő nem tett eleget a hiánypótlásra való felhívásnak, a Mentelmi bizottság elnöke nem kezdeményezi összeférhetlenségi eljárás megindítását, de a bejelentésről tájékoztatja a Mentelmi bizottságot.

(10) A Já.tv. 15. § (2) és (3) bekezdése, illetve a Já.tv. 16. § (1) bekezdése alapján indított eljárásban a határozati javaslat csak az összeférhetetlenség megállapítására irányulhat. Az eljárásra a 131/B. § (3)-(7) bekezdéseit, valamint a 131/C. §-t kell megfelelően alkalmazni.

**131/B. § (1)** A Mentelmi bizottság a Já.tv. 20. § (2) és (3) bekezdése alapján indított összeférhetetlenségi eljárás esetén [131/A. § (3) bekezdés, 131/A. § (4) bekezdés *a*) pont] az ügy kézhezvételétől számított tíz napon belül az összeférhetetlenség kimondására irányuló határozati javaslatához ajánlást nyújt be az Országgyűlésnek.

(2) A Mentelmi bizottság a Já.tv. 20. § (2), (4) és (5) bekezdése alapján indított összeférhetetlenségi eljárás esetén [131/A. § (4) bekezdés *b*) pont, 131/A. § (6)-(7) bekezdés] az ügy kézhezvételétől számított harminc napon belül az összeférhetetlenséggel kapcsolatban határozati javaslatot nyújt be az Országgyűlésnek.

(3) A Já.tv. 20. § (2), (4) és (5) bekezdése alapján indított összeférhetetlenségi eljárás esetén [131/A. § (4) bekezdés *b*) pont, 131/A. § (6)-(7) bekezdés] a Mentelmi bizottság az adott ügy kivizsgálására tagjai sorából - sorsolással - háromtagú vizsgálóbizottságot hoz létre. A Mentelmi bizottság elnöke nem lehet tagja a vizsgálóbizottságnak. A vizsgálóbizottság elnöke a Mentelmi bizottság valamelyik alelnöke. Az adott ügyben érintett képviselő a vizsgálóbizottság egy tagja ellen egy esetben kifogással élhet. A sorsolás részletes szabályait a Mentelmi bizottság ügyrendjében állapítja meg.

(4) A vizsgálóbizottság az összeférhetetlenségi ügyet zárt ülésen tárgyalja.

(5) A vizsgálóbizottság adatokat kérhet be, és bárkit meghallgathat.

(6) A vizsgálóbizottság elnöke az összeférhetetlenségi ügy tárgyalásáról, idejéről és helyéről köteles az érintett képviselőt értesíteni. Ha a képviselő megjelenik, kérésére meg kell őt hallgatni, és lehetőséget kell adni neki bizonyítékainak előterjesztésére, de a vizsgálóbizottság ülésén egyébként nem lehet jelen.

(7) A vizsgálóbizottság ajánlástervezetet, illetve határozati javaslattervezetet készít a Mentelmi bizottság részére.

**131/C. § (1)** A Mentelmi bizottság az összeférhetetlenségi ügyeket zárt ülésen tárgyalja.

(2) A Mentelmi bizottság adatokat kérhet be, és bárkit meghallgathat.

(3) A Mentelmi bizottság a Já.tv. 20. § (2) és (3) bekezdése alapján indított összeférhetetlenségi eljárás esetén [131/A. § (3) bekezdés, 131/A. § (4) bekezdés *a*) pont] ajánlást nyújt be az Országgyűlésnek.

(4) A Mentelmi bizottság a Já.tv. 20. § (2), (4) és (5) bekezdése alapján indított összeférhetetlenségi eljárás esetén [131/A. § (4) bekezdés *b*) pont, (6)-(7) bekezdés] dönt a vizsgálóbizottság által előterjesztett határozati javaslattervezet elfogadásáról. Elfogadás esetén a tervezetnek megfelelő határozati javaslatot nyújt be az Országgyűlésnek.

(5) Ha a Mentelmi bizottság a rendelkezésére álló adatok és bizonyítékok alapján nem tud dönteni az összeférhetetlenségi ügyben, akkor a vizsgálóbizottságot további adatok és bizonyítékok beszerzésére szólítja fel.

(6) A Mentelmi bizottság elnöke az összeférhetetlenségi ügy tárgyalásáról, idejéről és helyéről köteles az érintett képviselőt értesíteni. Ha a képviselő megjelenik, kérésére meg kell őt hallgatni, de a Mentelmi bizottság ülésén egyébként nem lehet jelen.

**131/D. § (1)** Az Országgyűlés az összeférhetetlenségi ügyben a határozati javaslatot sürgősséggel tárgyalja.

(2) Az összeférhetetlenségi ügyben benyújtott határozati javaslatához a Mentelmi bizottságon kívül más bizottság nem nyújthat be ajánlást.

(3) A határozati javaslatához módosító javaslatot nem lehet fűzni, arról az Országgyűlés vita nélkül határoz. A határozathozatal előtt a képviselő felszólalhat.

(4) A Já.tv. 15. § (2) és (3) bekezdése, valamint 16. § (1) bekezdése alapján csak az összeférhetetlenség megállapítására kerülhet sor.

**131/E. § (1)** Ha az Országgyűlés nem mondta ki az összeférhetetlenséget, akkor a képviselővel szemben ugyanezen tények alapján nem lehet újabb összeférhetetlenségi eljárást kezdeményezni.

(2) Az összeférhetetlenség megállapításával egyidejűleg - kivéve a 131/D. § (4) bekezdésében foglalt eseteket - az Országgyűlés felszólítja a képviselőt, hogy öt napon belül szüntesse meg vagy kezdeményezze az összeférhetetlenség megszüntetését, és ennek tényét jelentse be az Országgyűlés elnökének. Egyúttal kimondja, hogy amennyiben a képviselő nem szünteti meg vagy nem kezdeményezi az összeférhetetlenség megszüntetését, illetve, ha ennek tényét nem jelenti be az Országgyűlés elnökének, akkor képviselői megbízatása ezen határozat alapján, az összeférhetetlenség megállapításától számított öt nap elteltével megszűnik. A mandátumvizsgálati ügyekkel foglalkozó bizottság elnöke az összeférhetetlenség megállapításától számított öt nap elteltével bejelenti az összeférhetetlenség megszüntetését, illetve ennek kezdeményezését vagy ennek hiányát, aminek következtében a képviselő képviselői megbízatása az összeférhetetlenség megállapításától számított öt nap elteltével megszűnt.

(3) Ha az Országgyűlés határozata alapján a képviselő megbízatása megszűnik, akkor a képviselő köteles az összeférhetetlenség keletkezésétől a megbízatása megszűnéséig részére kifizetett tiszteletdíjat és költségtérítést az Országgyűlésnek visszafizetni.

(4) Nem szűnik meg a képviselő megbízatása, ha az Országgyűlés a Já.tv. 15. § (2) és (3) bekezdése, valamint 16. § (1) bekezdése alapján állapítja meg az összeférhetetlenséget, de az Országgyűlés az összeférhetetlenség megállapításának tényét nyilvánosságra hozza.

#### *A vagyon-, jövedelem- és érdekeltségi nyilatkozattal kapcsolatos eljárás*

**131/F. § (1)** Vagyon-, jövedelem- és érdekeltségi nyilatkozattal (a továbbiakban: vagyonnyilatkozat) kapcsolatos eljárást az Országgyűlés elnökénél bárki kezdeményezhet.

(2) A vagyonnyilatkozattal kapcsolatos eljárás célja a vagyonnyilatkozatban foglaltak valóságtartalmának ellenőrzése.

(3) Vagyonnyilatkozattal kapcsolatos eljárás kezdeményezése esetén az Országgyűlés elnöke haladéktalanul átadja az ügyet megvizsgálásra a Mentelmi bizottságnak.

(4) A vagyonnyilatkozattal kapcsolatos eljárás lefolytatásának a vagyonnyilatkozat konkrét tartalmára vonatkozó tényállítás esetén van helye. Ha az eljárásra irányuló kezdeményezés nem jelöli meg konkrétan a vagyonnyilatkozat kifogásolt részét és tartalmát, a Mentelmi bizottság elnöke felhívja a kezdeményezőt a hiány pótlására. Ha a kezdeményező tizenöt napon belül nem tesz eleget a felhívásnak, vagy ha a kezdeményezés nyilvánvalóan alaptalan, a Mentelmi bizottság elnöke az eljárás lefolytatása nélkül elutasítja a kezdeményezést.

(5) A Mentelmi bizottság elnöke a vagyonnyilatkozattal kapcsolatos kezdeményezés esetén felhívja az érintett képviselőt, hogy öt napon belül nyilatkozzon a kezdeményezéssel kapcsolatosan, illetve - amennyiben azt alaposnak találja - javítsa ki a kezdeményezésben kifogásolt adatokat. Ha a képviselő a kifogásolt adatokat kijavítja, az elnök nem rendeli el a vagyonnyilatkozattal kapcsolatos eljárás megindítását, mely tényről tájékoztatja az Országgyűlés elnökét és a kezdeményezőt.

(6) Ha a képviselő a felhívásnak nem tesz eleget, illetve a kezdeményezésben foglaltakat vitatja, a Mentelmi bizottság elnöke elrendeli a vagyonnyilatkozattal kapcsolatos eljárás megindítását. Az eljárás során a bizottság tagjai betekinhetnek a

képviselővel közös háztartásban élő házas- vagy élettársának, valamint gyermekének vagyonyilatkozatába.

(7) Az eljárás során a Mentelmi bizottság felhívására a képviselő köteles saját, illetve a vele közös háztartásban élő házas- vagy élettársának, valamint gyermekének vagyonyilatkozatában feltüntetett vagyoni, jövedelmi és érdekeltségi viszonyaira vonatkozó azonosító adatokat haladéktalanul, írásban bejelenteni. Az azonosító adatokba csak a Mentelmi bizottság tagjai tekinthetnek be, és azokat az eljárás lezárulását követő harmincadik napon törölni kell.

(8) A vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás lefolytatására egyebekben a 131/C. § (1)-(2) és (6) bekezdéseit kell megfelelően alkalmazni az alábbi kiegészítésekkel:

- a) a Mentelmi bizottság a vagyonyilatkozatban foglaltak valóság tartalmát ellenőrzi,
- b) a képviselő (4) bekezdés szerinti nyilatkozattételre történő felhívásától számított harminc napon belül az ellenőrzés eredményéről tájékoztatót készít,
- c) melyről haladéktalanul tájékoztatja az Országgyűlés elnökét.

(9) A Mentelmi bizottság által megállapított tényekről az Országgyűlés elnöke soron következő ülésén tájékoztatja az Országgyűlést.

(10) A vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás megismétlésének ugyanazon vagyonyilatkozat esetében csak akkor van helye, ha az erre irányuló kezdeményezés új tényállítást (adatot) tartalmaz. A vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárásra irányuló - új tényállítás nélküli ismételt kezdeményezést a Mentelmi bizottság elnöke az eljárás lefolytatása nélkül elutasítja.

**131/G. § (1)** Az újonnan megválasztott Országgyűlés Mentelmi bizottsága a Já.tv. 19. § (1) bekezdésében meghatározott határidő lejártát követő első ülésén listát állít össze azokról a volt képviselőkről, akik nem tettek eleget záró vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségüknek.

(2) Az Országgyűlés elnöke a listát nyilvánosságra hozza.

(3) A Mentelmi bizottság elnöke írásban felszólítja a volt képviselőket záró vagyonyilatkozatuk haladéktalan megtételére. E felszólításban felhívja a volt képviselő figyelmét mulasztása [Já.tv. 19. § (2) bekezdés] következményeire.

#### *A vezető közjogi tisztségek betöltőinek megválasztása*

**132. § (1)** A vezető közjogi tisztségek betöltőinek megválasztása során a Házsabály általános rendelkezéseit az e §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) Az Országgyűlés az Alkotmányban, illetőleg külön törvényekben megállapított szabályok szerint választja meg a köztársasági elnököt, a miniszterelnököt, az Alkotmánybíróság tagjait, a Legfelsőbb Bíróság elnökét, a legfőbb ügyészt, az országgyűlési biztosokat, továbbá az Állami Számvevőszék elnökét és alelnökeit. A választás titkos szavazással történik, kivéve a miniszterelnök megválasztását.

(3) Ha törvény valamely tisztségviselő megválasztása vagy kinevezése előtt a jelölt országgyűlési bizottság előtt történő meghallgatását írja elő, az erre hatáskörrel rendelkező bizottság a jelöltet meghallgatja, és a személyi javaslatot véleményezi. A jelölt miniszterré történő kinevezésének támogatásáról a bizottság nyílt szavazással határoz.

(4) Az Országgyűlés által választott tisztségviselők esetében a kialakított véleményt a bizottság előadója az Országgyűlés ülésén ismerteti. A többi jelölről a véleményt a bizottság elnöke az Országgyűlés elnökének küldi meg, aki azt a javaslat-tételi és a kinevezési jogkör gyakorlójához eljuttatja.

(5) A (2) bekezdésében felsorolt személyek a megválasztásuk, a miniszterek a kinevezésük után - ha a rájuk vonatkozó szabályok nem írják elő más esküszöveget - az Országgyűlés előtt a Hárszabály 3. számú melléklete szerinti esküt tesznek, és aláírják az esküokmányt. Az eskü letételének elmulasztására a 8. § (4) bekezdésének rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(6) Külön törvényben meghatározott tisztségek betöltőinek megválasztására - eltérő rendelkezés hiányában - e § rendelkezéseit kell alkalmazni.

### *A köztársasági elnök megbízatása megszűnésével és helyettesítésével kapcsolatos eljárási szabályok*

**133. § (1)** Ha a köztársasági elnökkel szemben a tisztsége gyakorlása során összeférhetlenségi ok merül fel, az eljárásra az országgyűlési képviselők összeférhetlenségi ügyének intézésére a Hárszabályban meghatározott rendelkezéseket kell alkalmazni, a következő eltérésekkel:

- a) kijelölt bizottságként az Alkotmányügyi bizottság jár el;
- b) a határozat meghozatalához a képviselők kétharmadának szavazata szükséges;
- c) a szavazás titkos.

(2) Ha a köztársasági elnök az Országgyűléshez intézett nyilatkozatával lemond a megbízatásáról, a nyilatkozatára a határozati javaslatra meghatározott szabályokat a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

- a) a lemondó nyilatkozat feletti vitát és szavazást legkésőbb a lemondó nyilatkozat beérkezésétől számított tizenöt napon belül kell megtartani; ha az Országgyűlés az említett időpontban nem ülészik, rendkívüli ülészakot vagy rendkívüli ülést kell összehívni;
- b) a lemondó nyilatkozatot nem kell kiadni bizottsági előkészítésre;
- c) a lemondó nyilatkozathoz módosító javaslatot nem lehet benyújtani, de bármely képviselőcsoport vagy legalább tizenöt képviselő - legkésőbb az e napirendi pont tárgyalásának megkezdése előtti napon - írásban javasolhatja, hogy az Országgyűlés kérje a köztársasági elnöktől elhatározásának újbóli megfontolását; ilyen javaslat esetén először e javaslatról kell szavazni;
- d) ha a köztársasági elnök elhatározásának fenntartásáról írásban értesíti az Országgyűlést, az a)-c) pontok szerint kell eljárni, de vitát már nem lehet nyitni, és az Országgyűlés a lemondás tudomásulvételét nem tagadhatja meg.

(3) A tisztsége gyakorlása során az Alkotmányt vagy valamely más törvényt megsértő köztársasági elnökkel szemben indítványozott felelősségre vonás esetén a határozati javaslat tárgyalására vonatkozó szabályokat a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

- a) kijelölt bizottságként az Alkotmányügyi bizottság jár el;
- b) a határozati javaslatához módosító javaslatot nem lehet benyújtani;
- c) a határozat meghozatalához a képviselők kétharmadának szavazata szükséges;
- d) a szavazás titkos.

(4) Ha a köztársasági elnök feladatának ellátásában átmenetileg akadályoztatva van, ennek megállapításáról és a köztársasági elnököt helyettesítő országgyűlési elnök feladatát ellátó alelnök kijelöléséről az Országgyűlés egyszerre határoz. Határozati javaslatot a köztársasági elnök, a Kormány és bármely országgyűlési képviselő nyújthat be.

(5) Ha valamelyik képviselő határozati javaslatot nyújt be annak megállapítása iránt, hogy a köztársasági elnök a feladatköre ellátását lehetetlenné tevő állapotban van, a határozati javaslat tárgyalására vonatkozó szabályokat a (3) bekezdésben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

## *A bizalmatlansági indítvány és a bizalmi szavazás*

**134. § (1)** A miniszterelnökkel szemben benyújtott bizalmatlansági indítványra és a Kormány bizalmi szavazásra vonatkozó javaslatára (a továbbiakban együtt: bizalmatlansági indítvány), a határozati javaslatra és ennek tárgyalására meghatározott szabályokat a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

a) a bizalmatlansági indítvány feletti vitát és szavazást legkorábban a betérjesztéstől számított három nap után, legkésőbb a betérjesztéstől számított nyolc napon belül kell megtartani; ha az Országgyűlés az említett időpontban nem ülészik, rendkívüli ülészakot vagy rendkívüli ülést kell összehívni;

b) a bizalmatlansági indítványt nem kell kiadni bizottsági előkészítésre;

c) a bizalmatlansági indítványhoz módosító javaslatot nem lehet benyújtani.

(2) Ha a Kormány a miniszterelnök útján azt javasolja, hogy az általa benyújtott előterjesztés feletti szavazás egyben bizalmi szavazás is legyen, a javaslatot az Országgyűlés ülésén szóban is - legkésőbb a benyújtott előterjesztés egésze feletti zárószavazás megkezdése előtt - elő lehet terjeszteni.

### **5. fejezet**

## **AZ EURÓPAI UNIÓS ÜGYEKKEL KAPCSOLATOS ELJÁRÁS**

### **Az európai uniós dokumentumok nyilvántartása és hozzáférhetővé tétele**

**134/A. § (1)** A Kormány az Európai uniós bizottság részére a kézhezvételt követően haladéktalanul megküld minden, az Országgyűlés és a Kormány európai uniós ügyekben történő együttműködéséről szóló törvényben (a továbbiakban: a törvény) meghatározott európai uniós tervezetet.

(2) Az Európai uniós bizottságnál vezetett európai uniós dokumentum-nyilvántartás tartalmazza az (1) bekezdésben meghatározott, valamint a más európai uniós intézmények által kiadott és az Országgyűléshez beérkezett egyéb dokumentumokat. A nyilvántartás az országgyűlési képviselők és a képviselőcsoportok, valamint az Országgyűlés Hivatalának munkatársai számára hozzáférhető.

(3) A törvényben meghatározott esetekben a Kormány a tanácsi döntéshozatalban képviselni kívánt tárgyalási álláspontját az Országgyűlés elnökének és az Európai uniós bizottságnak küldi meg. Ezen dokumentumok az e fejezetben szabályozott eljárásban nem nyilvános minősítésű iratként kezelendők. A tárgyalási álláspontjavaslatot az Európai uniós bizottság zárt ülésén részvételre jogosult, valamint a bizottság elnöke által erre felhatalmazott személy ismerheti meg.

### **Az Országgyűlés és a Kormány közötti egyeztetési eljárás**

**134/B. § (1)** Az európai uniós tervezetek országgyűlési tárgyalása az állandó bizottságok feladata. A Kormány álláspontjavaslatával kapcsolatos állásfoglalás kialakítása - ha a törvény másképp nem rendelkezik - az Európai uniós bizottság hatáskörébe tartozik.

(2) Az Európai uniós bizottság a törvény 3. § (6) bekezdésére figyelemmel a bizottság elnökének javaslatára dönt arról, hogy mely európai uniós tervezetekről kíván egyeztetést kezdeményezni. Az Európai uniós bizottság bővített álláspontjavaslatot is



kérhet a Kormánytól. A bizottság döntéséről tájékoztatja az Országgyűlés elnökét és az állandó bizottságok elnökeit.

☞(3) Az Európai uniós bizottság tagjai kétötödének indítványára is egyeztetést kezdeményez a megjelölt tervezetről. Ilyen indítványt rendes ülésszakonként legfeljebb négy európai uniós tervezet egyeztetésére lehet tenni.

☞(4) Az Országgyűlés elnöke az Európai uniós bizottság javaslatára határidő megjelölésével felkéri a tárgykör szerint illetékes állandó bizottságot az uniós tervezetekre vonatkozó vélemény kidolgozására. Az állandó bizottság maga is kérheti kijelölését vélemény elkészítésére. Ez esetben a bizottság kijelölése kötelező. Az Országgyűlés elnöke az állandó bizottság kijelöléséről tájékoztatja a bizottsági elnöki értekezletet.

☞(5) Az állandó bizottság meghívhatja nyilvános üléseire a 81. § (2) bekezdésében megjelölt országos érdekképviselők és társadalmi szervezetek képviselőit.

☞(6) Az Európai uniós bizottság az európai uniós döntéshozatal rendje által megkívánt határidőig, az állandó bizottság véleményének ismeretében zárt ülésen alakítja ki az európai uniós tervezetre vonatkozó állásfoglalását. A zárt ülésen a 69. § (3) bekezdésében meghatározott személyek mellett részt vehet a véleményezésre felkért állandó bizottság elnöke is, továbbá képviselőcsoportonként egy-egy szakértő.

☞(7) Az Európai uniós bizottság szóbeli eljárás keretében vizsgálja meg az európai uniós tervezeteket és az arra vonatkozó tárgyalási álláspontjavaslatot. A tárgyalási álláspontjavaslat vitáján a törvény 4. § (3) bekezdésében meghatározott esetben jelen van az illetékes miniszter vagy politikai államtitkár, egyéb esetekben a Kormány nevében érdemi nyilatkozat megtételére feljogosított személy. A bizottság állásfoglalása kialakításánál figyelembe veszi a parlamenti eljárásban részt vevő más állandó bizottságok véleményét.

☞(8) Ha az európai uniós tervezet elfogadásához többszöri tanácsi döntés szükséges, az Európai uniós bizottság dönti el, hogy a további olvasatoknál kikéri-e a korábban felkért állandó bizottság véleményét.

☞(9) Az Európai uniós bizottság az állandó bizottság véleményének hiányában is állást foglalhat a tervezetről.

☞(10) Az Európai uniós bizottság állásfoglalása a jegyzőkönyvbe foglalt elnöki összefoglaló, amelyet az Országgyűlés elnöke és a Kormány a bizottság ülését követő huszonnégy órán belül írásban megkap.

☞(11) A Kormány a törvény 6. §-ában meghatározott tájékoztatást az Európai uniós bizottság részére adja. A bizottság a törvény által meghatározott esetben dönt az indokolás elfogadásáról.

### ☞ *Bizottsági meghallgatás*

☞134/C. § Ha a Kormány a törvény 8. § (1) bekezdésében meghatározott európai uniós tisztség betöltésére tesz javaslatot, az Európai uniós bizottság és az illetékes állandó bizottság meghallgathatja a jelöltet.

### ☞ *A szubszidiaritás elvének érvényesítése*

☞134/D. § (1) Az Európai uniós bizottság az uniós jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően vizsgálhatja a szubszidiaritás elvének érvényesülését az Európai Bizottság jogszabálytervezeteinél.

☞(2) Ha az Európai uniós bizottság a szubszidiaritás elvének megsértését vélelmezi, arról tájékoztatja az Országgyűlés elnökét. A bizottság indítványáról az Országgyűlés

tizenöt napon belül dönt. Az indítvány tárgyalására a 114. § (1) bekezdésének rendelkezéseit kell értelemszerűen alkalmazni.

## **V. RÉSZ**

### **ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK**

#### **1. fejezet**

### **AZ ORSZÁGGYŰLÉS KÖLTSÉGVETÉSE**

#### *Az Országgyűlés költségvetésének előkészítése, elfogadása és végrehajtása*

**135. § (1)** Az Országgyűlés az Országgyűlés Hivatala költségvetését - a központi költségvetés részeként - maga állapítja meg.

(2) Az Országgyűlés Hivatala költségvetésének tervét az Országgyűlés elnökének irányítása mellett a gazdasági főigazgató készíti el, és azt - a Házbizottság egyetértésével, a Költségvetési bizottság véleményének beszerzése után - az Országgyűlés elnöke a költségvetési törvényjavaslat elkészítéséhez a Kormány rendelkezésére bocsátja.

(3) Az Országgyűlés Hivatala költségvetésének végrehajtásáért a gazdasági főigazgató felelős.

(4) Az Országgyűlés Hivatala költségvetésének végrehajtását az Állami Számvevőszék ellenőrzi.

#### **2. fejezet**

### **VEGYES RENDELKEZÉSEK**

#### *Az Országgyűléshez érkezett beadványok*

**136. § (1)** Az Országgyűléshez érkezett beadványokat az Országgyűlés elnöke - tárgyuk szerint - az ügyben hatáskörrel rendelkező bizottságnak vagy hivatali szervnek adja át intézkedésre.

(2) Az Országgyűléshez érkezett beadványokról nyilvántartást kell vezetni, amelyben fel kell tüntetni az intézkedésre vonatkozó adatokat. Ezeket a beadványokat a képviselők bármikor megtekinthetik.

(3) A képviselők, a képviselőcsoportok és a bizottságok a hozzájuk érkezett beadványokat önállóan dolgozzák fel, és a közérdekű bejelentésekről, javaslatokról és panaszokról szóló jogszabály rendelkezéseit is figyelembe véve intézik el azokat.

#### *A határidők*

**137. § (1)** A határidőket órákban vagy napokban kell számítani, kivéve, amikor a Házzsabály ülésnapot említ.

(2) A határidőbe a kezdőnap nem számít bele. Kezdőnap az a nap, amelyre a határidő megkezdésére okot adó cselekmény vagy egyéb körülmény esik.

(3) Ha a határidő utolsó napja munkaszüneti napra esik, a határidő az azt követő legközelebbi munkanapon jár le.

(4) A határidő az utolsó nap végével jár le.

#### *A mulasztás igazolása*

**138. § (1)** Ahol a Hárszabály a mulasztás igazolására lehetőséget ad, ott az igazolást annál a személynél kell benyújtani, akinél az elmulasztott cselekményt teljesíteni kell. Ha a cselekményt az Országgyűlésnél kell teljesíteni, az igazolást az Országgyűlés elnökénél kell benyújtani.

(2) Az igazolással együtt az elmulasztott cselekményt - ha arra még lehetőség van - pótolni kell.

(3) Az igazolási kérelmet az (1) bekezdésben megjelölt személy bírálja el. Jogorvoslatnak helye nincs.

#### *A titokvédelem*

**139. § (1)** Az, akinek az Országgyűlés működése során államtitok vagy szolgálati titok jut tudomására, illetőleg birtokába, a titokvédelemre vonatkozó általános szabályok szerint köteles azt megőrizni.

(2) A minősített önálló indítványhoz benyújtott nem önálló indítvány minősítésére a 66/A. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(3) Az Országgyűlés Hivatalára vonatkozó titokvédelmi szabályokat az Országgyűlés elnöke állapítja meg, ideértve a zárt ülés jegyzőkönyvei és más iratai minősítésével és kezelésével kapcsolatos ügyvitel és ügykezelés, valamint a minősített önálló és nem önálló indítványok kézbesítésének és ügykezelésének részletes szabályait is.

#### *A Hárszabálytól való eltérés*

**140. § (1)** Kivételesen, a Hársbizottság javaslatára az Országgyűlés a jelenlevő képviselők négyötödének szavazatával - képviselőcsoportonként legfeljebb egy felszólaló meghallgatását követően - úgy határozhat, hogy valamely ügy tárgyalása során a Hárszabály rendelkezéseitől eltér.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat nem lehet alkalmazni, ha az az Alkotmányba vagy más törvénybe ütközik, valamint az Alkotmány és a Hárszabály tárgyalása során.

#### *Az országos érdekképviseleti és társadalmi szervezetek jegyzékbe vétele*

**141. § (1)** Az Országgyűlés főtitkára jegyzéket vezet azokról a bejegyzett országos érdekképviseleti és társadalmi szervezetekről, amelyek kérik jegyzékbe vételüket.

(2) A jegyzékbe vételi kérelemben meg kell jelölni az érdekképviseleti és társadalmi szervezet

- nevét, székhelyét, címét;
- működési területét (célját);
- ügyintéző és képviseleti szervét;
- képviseletére jogosult személyeket, ezek címét.

(3) Az Országgyűlés elnöke a jegyzékbe vett érdekképviseleti és társadalmi szervezetek listáját évente hivatalos lapban közzéteszi.

## *Értelmező rendelkezések*

### **142. §** A Házsabály alkalmazásában

1. *Ügyrendi javaslat:* A plenáris vagy bizottsági ülés vezetésével, rendjével összefüggő, a tárgyalat napirendi pontot érdemben nem érintő - döntést igénylő - eljárási kérdésre vonatkozó javaslat.

2. *Tárgysorozat:* Valamennyi önálló indítvány, egyéb tárgyalást és/vagy döntést igénylő - nem eljárási kérdést tartalmazó - ügy (a továbbiakban e §-ban együtt: ügy), amely automatikusan vagy külön döntés alapján a plenáris és/vagy bizottsági ülés napirendjére kerülhet.

3. *Javaslat tárgysorozatba vétele:* A tárgysorozatba nem automatikusan kerülő ügyek tárgysorozatba vételére vonatkozó javaslat.

4. *Napirend:* A tárgysorozaton lévő ügyek közül egy adott ülésen tárgyalat ügyek összessége.

5. *Napirendi javaslat:* Javaslat arra, hogy a tárgysorozaton lévő ügyek közül melyek képezzék egy adott ülés napirendjét.

6. *Napirendi pont:* A tárgysorozat egy-egy olyan ügye, amely a napirend önálló részét képezi.

7. *Módosító javaslat:* A tárgysorozaton lévő törvényjavaslat, határozati javaslat, politikai nyilatkozattervezet szövegének konkrétan megjelölt részére vonatkozó - attól való eltérési szándékot kifejező - írásbeli beadvány.

8. *Kapcsolódó módosító javaslat:* Olyan - a részletes vita során benyújtott - módosító javaslat, amely a döntési javaslat módosító javaslattal már érintett, vagy azzal összefüggő rendelkezésére vonatkozik; tartalma szerint az alap módosító javaslat továbbfejlesztése.

9. *Hatáskörrel rendelkező bizottság:* Az a bizottság, amelynek egy adott ügy vitele a feladatkörébe tartozik.

10. *Kijelölt bizottság:* Az a bizottság, amelyet az Országgyűlés elnöke egy adott ügy vitelére felkért.

## *A Házsabály értelmezése*

**143. §** (1) A Házsabály értelmezésével kapcsolatban az Országgyűlés ülésén - egyedi esetekben - felmerült vitás kérdésekben az elnök dönt.

(2) Ha a bizottság ülésén a Házsabály értelmezésével kapcsolatban vitás kérdés merül fel, a bizottság elnöke a Házsabály értelmezéséért felelős bizottsághoz fordul.

(3) A Házsabály-értelmezésért felelős bizottság az Országgyűlés választott tisztségviselője, továbbá bármely képviselőcsoport vagy bizottság kérésére állást foglal. A Házsabály-értelmezésért felelős bizottság - saját döntése alapján - általános érvényű vagy eseti jellegű állásfoglalást hoz. A Házsabály-értelmezésért felelős bizottság általános érvényű állásfoglalását az Országgyűlés elnöke ismerteti. A Házsabály-értelmezésért felelős bizottság az eseti jellegű állásfoglalását írásban teszi közzé.

(4) Az általános érvényű állásfoglalás ismertetésétől, illetve az eseti jellegű állásfoglalás kiküldésétől számított tizenöt napon belül bármely képviselőcsoport kérheti az Országgyűlés döntését. A kérelem az állásfoglalás elutasítására vagy fenntartására irányulhat. A kérelem tárgyalását legkésőbb annak beérkezését követő harminc napon belül az Országgyűlés napirendjére kell tűzni.

(5) A plenáris ülésen való tárgyalás során először az Országgyűlés döntését indítványozó képviselőcsoporthoz tartozó képviselő szólal fel. Ezt követően a Házsabály-értelmezésért felelős bizottság előadója ismerteti a bizottság állásfoglalását és

annak indokait. A képviselőcsoportok álláspontját csoportonként egy-egy képviselő fejtheti ki. Az e bekezdésben foglalt felszólások nem haladhatják meg az öt percet.

(6) Valamennyi képviselőcsoport álláspontjának elhangzását követően képviselőcsoportonként legfeljebb egy képviselő három-három percen hozzászólhat.

(7) Az (5)-(6) bekezdés szerinti felszólalások után az Országgyűlés döntését indítványozó képviselőcsoportéhoz tartozó képviselő, majd a Hárszabály-értelmezésért felelős bizottság előadója öt percen hozzászólhat.

(8) Az Országgyűlés a (5)-(7) bekezdések szerinti felszólalások után dönt az állásfoglalásra vonatkozó kérelemről.

(9) Az Országgyűlés ellenkező döntéséig a Hárszabály-értelmezésért felelős bizottság állásfoglalását alkalmazni kell.

### 3. fejezet

## ***AZ ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALI SZERVEI ÉS AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÖNYVTÁR***

### *Az Országgyűlés Hivatala*

**144. § (1)** Az Országgyűlés Hivatala (a továbbiakban: Hivatal) az Országgyűlés munkaszervezete. Feladata, hogy biztosítsa az Országgyűlés folyamatos működését és segítse a képviselők és az Országgyűlés tisztségviselői tevékenységét.

(2) Az Országgyűlés hivatali szervei a Főtitkárság, a Gazdasági Főigazgatóság, a Külügyi Hivatal, az Országgyűlési Könyvtár, valamint a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott más szervek.

**145. § (1)** A Hivatal az Országgyűlés ülésszakai, ülései, továbbá a bizottsági ülések előkészítése és lefolytatása keretében:

a) jogi-szakmai segítséget nyújt a bizottságoknak az indítványok és ajánlások elkészítésében;

b) szakmai észrevételeket tesz a kijelölt bizottság részére a benyújtott törvényjavaslatokról, határozati javaslatokról és az ezekhez benyújtott módosító javaslatokról abból a szempontból, hogy azok megfelelnek-e a 95. §-ban meghatározott követelményeknek;

c) az Alkotmányügyi bizottság mellé állandó kodifikációs csoportot rendel, a többi bizottság kodifikációs munkáját a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott módon segíti;

d) gondoskodik az ülések előkészítéséről, az indítványok sokszorosításáról, eljuttatja a képviselőkhöz és az ülések résztvevőikhez az ülések tárgyalási anyagát és egyéb tájékoztató anyagokat;

e) közreműködik az Országgyűlés ülései zavartalan menetének biztosításában, jogi-szakmai segítséget nyújt az elnökek, illetve az alelnökek az ülések vezetésénél;

f) gondoskodik az Országgyűlés jegyzőkönyvének elkészítéséről és kiadásáról, valamint az Országgyűlési Napló megjelentetéséről;

g) szerkeszti, illetve kihirdetésre előkészíti a törvényeket és az Országgyűlés határozatait;

h) az Országgyűlés elnöke iránymutatásának megfelelően előkészíti a Hárszabály és a bizottsági elnökök üléseit, és gondoskodik az ülések jegyzőkönyvének elkészítéséről;

*i)* közreműködik az Országgyűlés bizottsági üléseinek előkészítésében, gondoskodik a meghívók és a tárgyalási anyagok kézbesítéséről, ellátja a bizottságok adminisztrációját;

*j)* gondoskodik a képviselők tájékoztatásáról és a tájékoztatást szolgáló információs rendszer működtetéséről;

*k)* az elfogadott és az előterjesztő kézjeggyével ellátott törvényeket, országgyűlési határozatokat és egyéb döntéseket az elfogadástól számított három munkanapon belül az Országgyűlés elnökének megküldi, és gondoskodik a parlamenti információs rendszerben történő hozzáférhetőségről;

*l)* végrehajtja az Országgyűlés elnökének az üléstermi rend fenntartására vonatkozó utasításait, továbbá felügyel arra, hogy az Országgyűlés és a bizottságok tanácskozásain illetéktelenek ne tartózkodjanak;

*m)* ellátja az Országgyűlés, valamint az országgyűlési bizottságok zárt üléseivel, továbbá a saját működésével összefüggő titkos ügyviteli és ügykezelési feladatokat.

(2) A Hivatal az Országgyűlés gazdasági, műszaki és általános igazgatási ügyeinek intézése keretében

*a)* kidolgozza és végrehajtja az Országgyűlés Hivatala költségvetését;

*b)* működteti az Országgyűlés Hivatala kezelésében lévő ingatlan és ingó vagyont;

*c)* ellátja az Országgyűlés működésével kapcsolatos általános igazgatási és ügyviteli feladatokat;

*d)* gondoskodik az Országgyűlés működéséhez szükséges technikai, műszaki feltételekről, helyiségekről;

*e)* gondoskodik a képviselőket és a képviselőcsoportokat megillető jogosultságok biztosításáról;

*f)* végrehajtja az Országgyűlés elnökének az Országgyűlés biztonságának megóvására vonatkozó utasításait;

*g)* kialakítja az Országgyűlés üléstermében - a parlamenti hagyományoknak megfelelően, a képviselőcsoport-vezetőkkel és a független képviselők megbízottjával történt egyeztetés után - a képviselőcsoportok helyét és a képviselők ülésrendjét;

*h)* felügyel arra, hogy az Országgyűlés Hivatala kezelésében lévő épületekben illetéktelenek ne tartózkodjanak és gondoskodik a belépők, parkolójegyek kiadásáról;

*i)* ellátja az Országgyűlés Hivatalával kapcsolatos személyzeti és munkaügyi feladatokat.

(3) A Hivatal az Országgyűlés elnöke és alelnökei titkársági feladatainak az ellátása keretében

*a)* intézi az Országgyűléshez, valamint az Országgyűlés elnökéhez érkezett közérdekű bejelentésekkel, javaslatokkal és panaszokkal kapcsolatos teendőket;

*b)* ellátja az Országgyűléshez érkezett népszavazás iránti kezdeményezés és népi kezdeményezés átvételével és döntésre való előkészítésével kapcsolatos feladatokat;

*c)* közreműködik az Országgyűlés elnökének az Országgyűlésben képvisellel nem rendelkező pártokkal, valamint az érdekképviseleti és társadalmi szervezetekkel való kapcsolatának szervezésében.

(4) A Hivatal az Országgyűlés két- és többoldalú nemzetközi kapcsolataival összefüggő hivatali tevékenység ellátása keretében:

*a)* közreműködik az Országgyűlés nemzetközi kapcsolatainak szervezésében;

*b)* biztosítja a kiutazó és fogadó delegációk felkészítését;

*c)* közreműködik a nemzetközi rendezvények előkészítésében és lebonyolításában;

*d)* tartja a kapcsolatot az Európai Parlament képviselőivel.

(5) A Hivatal az Országgyűléssel kapcsolatos sajtótevékenység ellátása keretében

a) gondoskodik az Országgyűlés hivatalos sajtóközleményeinek a tömegtájékoztatási szervekhez történő eljuttatásáról;

b) szervezi az Országgyűlés testületeinek, tisztségviselőinek és rendezvényeinek sajtónyilvánosságát;

c) biztosítja a sajtó munkatársainak tájékoztatását az Országgyűlés működéséről.

(6) A Hivatal az Országgyűlés könyvtári, szakirodalmi információs ellátása keretében:

a) gondoskodik a könyvtári dokumentumok - különös tekintettel a sajtótermékek ingyenes kötelezpéldányára - állománybavételéről és bibliográfiai feldolgozásáról,

b) gondoskodik a bizottságok és a képviselőcsoportok, a képviselők, valamint szakértők és az Országgyűlés hivatali szervei könyvtári dokumentumokkal való ellátásáról,

c) feldolgozza és hozzáférhetővé teszi a beszerzett szakirodalmat, információs és könyvtári szolgáltatásokat biztosít,

d) az információs ellátás érdekében számítógépes adatbázisokat épít és külső forrású adatbázisokat közvetít.

**146. §** A képviselőcsoportok tevékenységét segítő szakértőket és ügyviteli dolgozókat a gazdasági főigazgató, a képviselőcsoport vezetőjének javaslatára, alkalmazza. A gazdasági főigazgató - jogszabálysértés esetét kivéve - a képviselőcsoport vezetőjének javaslatait az alkalmazás, illetve annak megszüntetése tárgyában köteles elfogadni. E dolgozókkal szemben az egyéb munkáltatói jogokat - átruházott hatáskörben - a képviselőcsoport vezetője gyakorolja.

**146/A. §** Az európai parlamenti képviselőcsoportok tevékenységét segítő szakértőket és ügyviteli dolgozókat a gazdasági főigazgató - a képviselőcsoport vezetőjének javaslatára - alkalmazza. A gazdasági főigazgató - jogszabálysértés esetét kivéve - az európai parlamenti képviselőcsoport vezetőjének javaslatait az alkalmazás, illetve annak megszüntetése tárgyában köteles elfogadni. E dolgozókkal szemben az egyéb munkáltatói jogokat - átruházott hatáskörben - az európai parlamenti képviselőcsoport vezetője gyakorolja.

### ***Az Országgyűlési Könyvtár***

**147. § (1)** Az Országgyűlési Könyvtár prézens könyvtárként, az állam- és jogtudomány, a politikatudomány, a legújabbkori magyar és egyetemes történelem, valamint a magyar parlament dokumentumainak országos feladatkörű tudományos, nyilvános szakkönyvtára és információs központja. Országos tudományos szakkönyvtári kiemelt feladata e körben a hazai szakirodalom teljes körű és a külföldi szakirodalom válogató jellegű beszerzése és feldolgozása. A külföldi parlamentek, az ENSZ és szakosított szervezetei, valamint az európai integrációs szervezetek kiadványainak gyűjtése és feldolgozása.

(2) Az Országgyűlési Könyvtár alapszolgáltatásai ingyenesek, egyéb szolgáltatásai térítés ellenében vehetők igénybe.

## **4. fejezet**

### ***HATÁLYBA LÉPTETŐ RENDELKEZÉSEK***

#### ***Hatálybalépés***

**148. § (1)** Ez az országgyűlési határozat - a 44. § (2)-(3) bekezdése kivételével - kihirdetését követő 8. napon lép hatályba. E határozat hatálybalépése előtt napirendre került ügyek - külön intézkedés nélkül - a tárgysorozat részét képezik. Abban az ügyben, amelyben e határozat hatálybalépése előtt az általános vita megkezdődött, az eljárási kérdések tekintetében a hatálybalépés előtti rendelkezéseket kell alkalmazni.

(2) Ezen országgyűlési határozat

a) 44. § (2)-(3) bekezdésének hatálybalépéséről külön törvény rendelkezik,

b)

(3) Ezen országgyűlési határozat hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az Országgyűlés Házsabályainak módosításáról és egységes szövegéről szóló 8/1989. (VI. 8.) OGY határozat, továbbá az ezt módosító 31/1990. (III. 25.) OGY határozat, 74/1990. (X. 26.) OGY határozat, 25/1991. (IV. 20.) OGY határozat, 53/1991. (X. 5.) OGY határozat, 69/1991. (XII. 14.) OGY határozat, 51/1992. (IX. 11.) OGY határozat, 65/1992. (X. 16.) OGY határozat, 74/1992. (XI. 6.) OGY határozat és 75/1992. (XI. 6.) OGY határozat.

### **1. melléklet a 46/1994. (IX. 30.) OGY határozathoz**

#### **Esküszöveg az országgyűlési képviselők eskütételéhez**

„Én ....., a Magyar Köztársaság Országgyűlésének képviselője esküszöm, hogy képviselői tisztségem ellátása során hazámhoz, a Magyar Köztársasághoz és annak népéhez hű leszek; az Alkotmányt és a jogszabályokat megtartom, a tudomásomra jutott titkot megőrzöm; munkám során választóim akaratához és megbízatásomhoz híven, lelkiismeretesen járok el, és minden igyekezettel azon leszek, hogy a Magyar Köztársaság fejlődését előmozdítsam, népének boldogulását elősegítsem.

(A képviselő meggyőződése szerint)

Isten engem úgy segítjen!”

Budapest, 19... évi ..... hó ..... napján

.....  
aláírás

### **2. melléklet a 46/1994. (IX. 30.) OGY határozathoz**

#### **Eseti képviseleti megbízás**

A Házsabály 37. § (2) bekezdése szerint ..... képviselőnek a/az ..... bizottság tagjának\* a/az ..... bizottság .....-i ülésére - távollétem miatt - eseti megbízást adok.

Budapest, 19.....

.....  
megbízó

.....  
megbízott

a ..... a .....



bizottság tagja\*

bizottság tagja\*

\* A Házsabály 37. § (2) bekezdése szerint a bizottsági tag távolléte esetére csak ugyanazon bizottság tagjának adható képviseleti megbízás.

**3. melléklet a 46/1994. (IX. 30.) OGY határozathoz**

**Esküszöveg**

**az Országgyűlés előtt esküt tevő, vezető közjogi tisztséget betöltő személyek eskütételéhez**

„Én ..... esküszöm, hogy hazámhoz, a Magyar Köztársasághoz és annak népéhez hű leszek; az Alkotmányt és a jogszabályokat megtartom és megtartatom; a tudomásomra jutott titkot megőrzöm; ..... feladataimat a Magyar Köztársaság fejlődésének előmozdítása és az Alkotmány érvényesülése érdekében lelkiismeretesen teljesítem.

*(Az eskütevő meggyőződése szerint)*

Isten engem úgy segítjen!”

Budapest, 19... évi ..... hó ..... napján

.....

\_\_\_\_\_”

3. §. A Házsabályról szóló 46/1994. (IX. 30.) OGY. Határozat a következő 36/A §-al egészül ki:

36/A.§ (1) A vizsgálóbizottság elnöke - az időpont megjelölésével - a bizottság előtti személyes megjelenésre kötelezi (megidézi) azt a tanút vagy szakértőt (továbbiakban idézett), akinek meghallgatásáról a bizottság határozott. Jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet esetén a szervezet képviselőjére jogosultat kell megidézni.

(2) A tanúk és szakértők idézésére és meghallgatására a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 168-187 §-ait kell értelemszerűen alkalmazni - kivéve a Pp. 169. § (2)-(5) bekezdéseit, a 170. § (1) bekezdés a) pontját és (2) bekezdését - azzal, hogy a vizsgálóbizottság eljárása során felek nincsenek, és ott, ahol a PP. bíróságról rendelkezik, ott a jelen törvény alkalmazásában vizsgálóbizottságot kell érteni.

(3) A vizsgálóbizottság a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény hamis tanúzásra vonatkozó rendelkezései alkalmazásában hatóságnak minősül.

(4) A tanú és a szakértő, a terhére megállapított kötelezettségek semmisségének megállapítása érdekében a kézbesítéstől számított 8 napon belül bírósághoz fordulhat.

(5) A bírósági eljárásnak a vizsgálóbizottság határozatának végrehajtására halasztó hatálya van. A bírósági eljárást a Pp. Közigazgatási perekre vonatkozó szabályait kell értelemszerűen alkalmazni azzal, hogy a bíróságnak a Pp. 333. §. (2)-(4) bekezdéseit is alkalmaznia kell.

4. § (1)A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 46.§ -a az alábbi, (2) bekezdéssel egészül ki, a jelenlegi (2) bekezdés számozása ezzel egyidejűleg (3)-ra változik:

„(2) Az Országgyűlés működését szabályozó Házsabályt törvényben kell kihirdetni.”

5. § E törvény a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

## Indokolás:

### I)

Az Alkotmány 24. §. (4) úgy rendelkezik, hogy „Az Országgyűlés a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott Hárszabályban állapítja meg működésének szabályait és tárgyalási rendjét.”

Az Alkotmány arra nem adott útmutatást, hogy a Hárszabályt az Országgyűlésnek milyen jogforrásban kell megállapítania.

Az Alkotmánybíróság a 2003. (XI. 5.) AB határozatában megállapította, hogy az Országgyűlés mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet idézett elő azzal, hogy nem szabályozta törvényben az Alkotmány 21. §. (2) bekezdésének megfelelően az Országgyűlés állandó és ideiglenes bizottságai vizsgálati tevékenységének rendjét, és nem teremtette meg az országgyűlési bizottságok hatékonyságának törvényi feltételeit.

Az Alkotmánybíróság a hivatkozott határozatában felhívta az Országgyűlést, hogy jogalkotói feladatainak 2004. március 31-ig tegyen eleget.

Az Magyar Köztársaság Országgyűlésének Hárszabályáról az Országgyűlés országgyűlési határozat formájában rendelkezett.

Figyelemmel arra, hogy a Magyar Köztársaság Országgyűlésének a működésében találhatóak olyan rendelkezések is, amelyek nem csak magára az Országgyűlésre, hanem harmadik személyek terhére is megállapítanak kötelezettségeket, az Országgyűlés olyan módon tud az Alkotmánybíróság hivatkozott határozatának eleget tenni, ha a Magyar Köztársaság Országgyűlésének Hárszabályáról szóló rendelkezéseket törvényben kihirdeti.

### II)

A vizsgálóbizottságok működőképességének a biztosítása érdekében szükséges olyan törvényi rendelkezéseket hozni, amelyek kényszerítőerővel bírnak a vizsgálóbizottság által meghallgatni kívánt személyekre, mind a vizsgálóbizottság előtti megjelenés, mind az igazmondás vonatkozásában.

A törvényjavaslat a Polgári perrendtartás tanú- és szakértő meghallgatásra vonatkozó szabályait javasolja értelemszerűen alkalmazni.